

NICOLINA ZILELOR NOASTRE

(paginile 5-6-7)

**OMUL CARE A MURIT
DE PATRU ORI...**

TRĂIEȘTE!

(paginile 12-13)

**Programul de radio
și televiziune
pe întreaga săptămână**

(paginile 21-22)

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

Nr. 4 (400) — 26 ianuarie 1963

În munți.

Fotografle de S. MENDREA

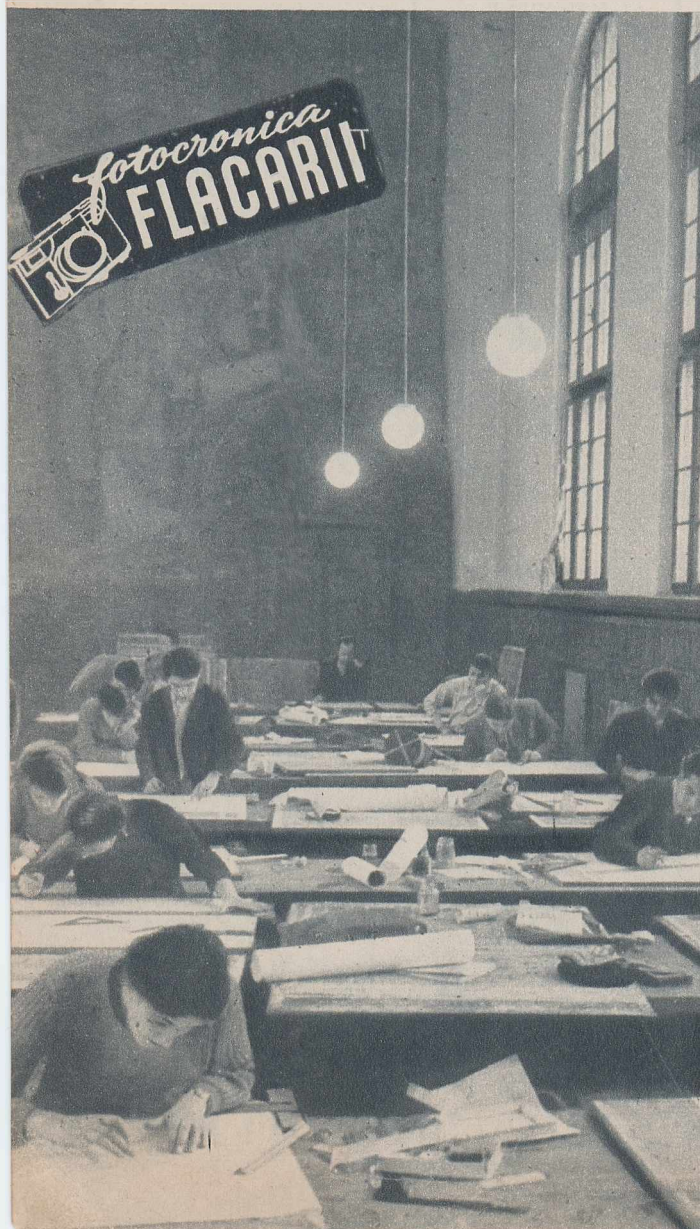
Institutul de arhitectură. Studenții anului II au examen la „Perspectivă“.

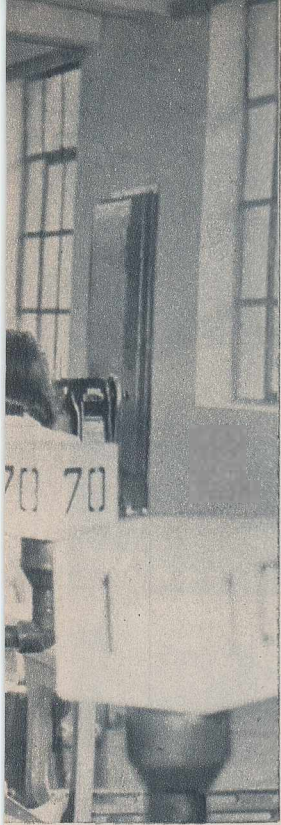

Evenimentul primei luni a noului an la întreprinderea de încălțăminte „Dimbovița” din București l-a constituit intrarea în producție a unei noi secții înzestrată cu o modernă instalație — „Banda 11” — a cărei capacitate este de 50 de perechi încălțăminte pe oră.

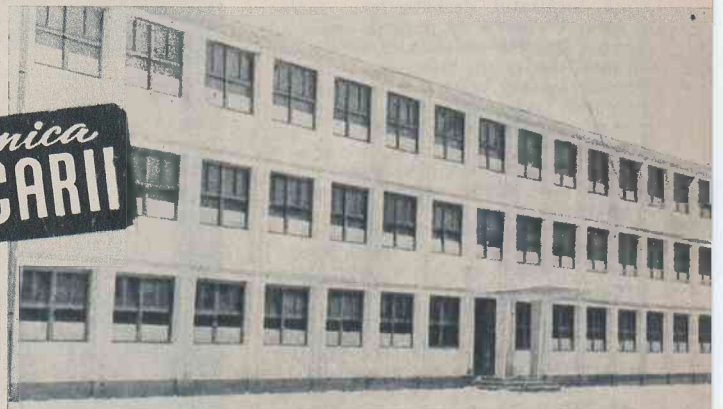
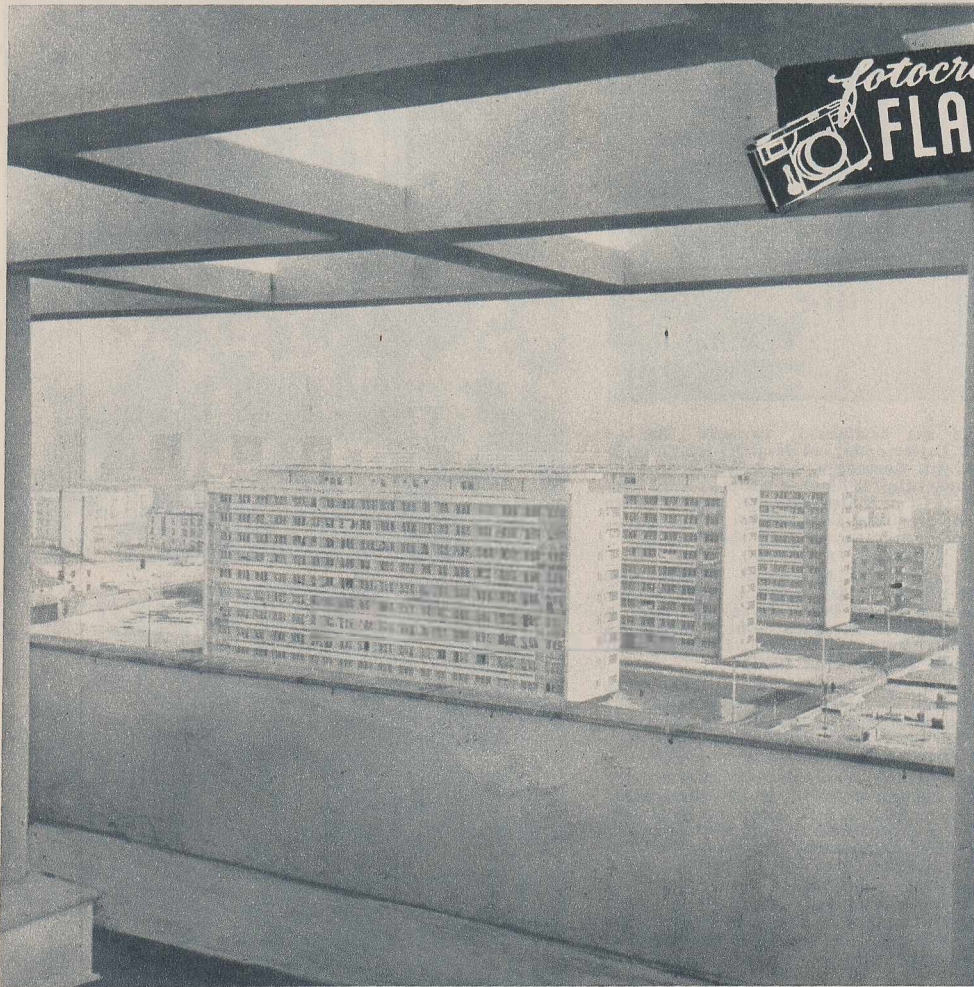
Secția motoare a uzinelor „Electroputere” din Craiova produce, printre altele, motoare pentru liniile de ciment. Din prima lună a anului, colectivul secției a asigurat condiții pentru o producție ritmică îndeplinind la timp planul pe prima decadă a lunii ianuarie.

Laboratorul regional Ploiești pentru controlul semințelor desfășoară o rodnică activitate, cercetând probele de semințe trimise de gospodăriile agricole de stat și colective, din punct de vedere al purității lor, al umidității, al puterii de germinație etc.

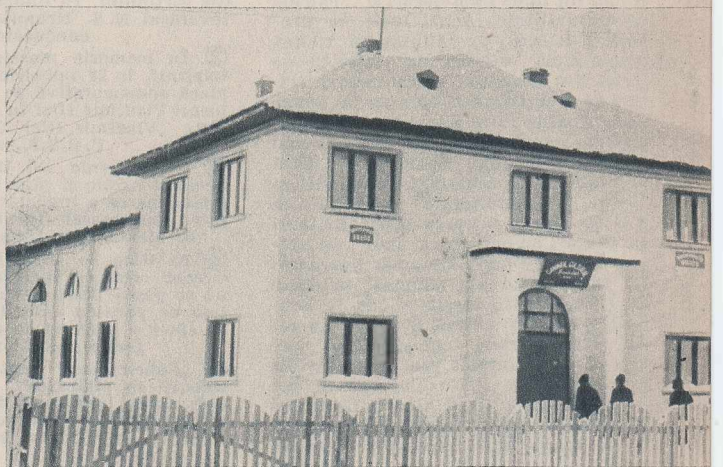

In circumscripția electorală nr. 28 din comuna Oarja, regiunea Argeș, adunarea cetățenilor l-a propus drept candidat în alegerile de la 3 martie pe colectivistul Stoica Vasile.

Negreștii Oașului, în trecut o mărunță așezare rurală, acum centru de raion, a înflorit în anii puterii populare. Iată, printre altele realizări din ultimii ani, construcția școlii medii.

În comuna Bradu din raionul Pitești s-au deschis recent porțile noului cămin cultural, în care tineretul sătesc din comună desfășoară o frumoasă activitate artistico-culturală. ↓

În noul cartier Balta Albă din București.

Colectiviștii din Lunca, raionul Turda, au realizat anul trecut 67.000 lei din valorificarea legumelor. Încurajați de acest succes, ei au întreprins și anul acesta importante lucrări legumicole, printre care amenajarea de sere pentru obținerea de recolte de roșii timpurii. →

La S.M.T. Făurel, regiunea Galați, s-au terminat lucrările de reparare a tractoarelor. În fotografie: brigada nr. 2 de tractoare se îndreaptă spre G.A.C. (Gara) din raionul Făurel, pe care o va servi în apropiata campanie de primăvară. ←

La cabană în aceste zile de iarnă.

GHEȚARUL „PIAȚA COMUNĂ”

de Florica ȘELMARU

Recentul scandal de la Bruxelles în legătură cu intrarea Angliei în Piața Comună a ilustrat, într-un mod deosebit de spectaculos, înclinatea întretesătură de contradicții din adâncurile „solidarității occidentale”. Conferința de presă a președintelui De Gaulle, în care acesta, după expresia unui comentator occidental, „a trînit Angliei în nas poarta Pieții Comune” imediat după începerea lucrărilor în capitala belgiană; lovitură de teatru a ministrului de Externe francez, Couve de Murville: cererea de suspendare a tratatelor dintre „cei șase” și Marea Britanie; tumultuoasele două ședințe din ziua de 18 ianuarie în care „cei șase” s-au găsit la rîndul lor scindați în „cinci” contra „unui” (Franța); conducătorul delegației britanice așteptînd, umilit, să i se aducă oficial la cunoștință rezultatul dezbaterilor; întreruperea în coadă de pește a sesiunii, urmată de noi consfătuiri febrile în și între capitalele interesate — toată această agitație cronică a negocierilor în jurul „integrării” vest-europene a fost și continuă să fie urmărită cu un interes extrem de viu de opinia publică internațională. Pe bună dreptate, pentru că este extrem de semnificativă.

La urma urmei, impasul negocierilor de la Bruxelles a putut surprinde prin forma explozivă pe care a îmbrăcat-o, dar nu prin substanță. Opoziția Franței la intrarea Angliei în Piața Comună e veche și are la bază divergențe de interese economice (problema prețurilor agricole, indeosebi), politice (rolul în sînul comunității), chiar calcule de ordin militar (în domeniul înarmărilor nucleare). S-ar putea ca Parisul să se fi așteptat la oarecare sprijin din partea celuilalt capăt al „axei”, Bonnul, cu care și-a jurat în repetate rînduri de-a lungul ultimilor ani statornică și atotcuprinzătoare prietenie; dar Bonnul are propriile lui obiective, pentru atingerea cărora își acordă simpatii după împrejurări și... calcule de rentabilitate. Astfel încît, la Bruxelles, R.F.G. s-a aliniat în rîndul „celor cinci” alături de Italia și de țările din Benelux, adică tocmai alături de acei parteneri care susțin admiterea Angliei între altele pentru a contracta primejdii pe care le văd izvorînd din „axa Bonn-Paris”. Fără îndoială că la aceasta a contribuit și faptul, de notorietate mondială, că S.U.A. dorește intrarea Marii Britanii în Piața Comună (ca a unui „cal troian”) — scrie o parte din presa franceză: nu întimplător s-a anunțat, în chiar ziua suspendării sesiunii de la Bruxelles, apropiata vizită în Europa a lui Christian Herter, reprezentantul special al președintelui pentru tratativele comerciale cu Piața Comună și tot nu întimplător Casa Albă a făcut cunoscută intenția președintelui Kennedy de a vizita R.F. Germană. Agenții americane nu ascund că proiectul președintelui Statelor Unite urmărește deopotrivă „să atragă atenția cancelarului Adenauer (socotindu-l probabil mai docil după recenta criză de la Bonn — n.n.) asupra necesității unor legături strîns cu S.U.A. și cu politica S.U.A.” și să exercite pe această cale presiuni indirecte asupra lui De Gaulle în chestiunea „integrării” Marii Britanii.

Despre alșbergi, munții plutitori de gheață din regiunile polare, se învață în manualele de geografie că ascund în adîncimea apelor un volum egal cu de mai multe ori cel pe care ochiul îl vede la suprafață.

Episodul violent de la Bruxelles, du-te-vino-ul interoccidental care l-a precedat și cel care îi urmează sînt partea vizibilă a alșbergului numit „Piața Comună”. În adîncime este realitatea unor contradicții mult mai cuprinzătoare.

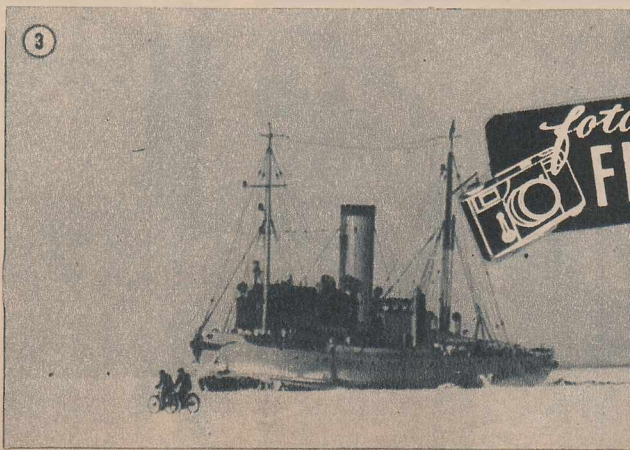
① Între 15 și 21 ianuarie s-a desfășurat, în sala „Werner Seelenbinder” din capitala R.D. Germane, cel de-al VI-lea Congres al Partidului Socialist Unit din Germania. Congresul a aprobat raportul de activitate al Comitetului Central, a adoptat noul program și noul statut al P.S.U.G. și a ales organele conducătoare ale partidului. În fotografie: prezidiul Congresului; la tribună, tovarășul N. S. Hrușciov, prim-secretar al C. C. al P. C. U. S., conducătorul delegației sovietice.

② În memoria marelui Lenin — de la a cărui moarte s-au împlinit, la 21 ianuarie, 39 de ani — la Londra a fost fixată o placă comemorativă pe clădirea de pe Percy Street 18, unde a locuit Vladimir Ilici în aprilie 1905. Pe placa comemorativă stă scris „Vladimir Ilici Ulianov-Lenin (1870-1924), întemeietorul U.R.S.S., a locuit aici în anul 1905”.

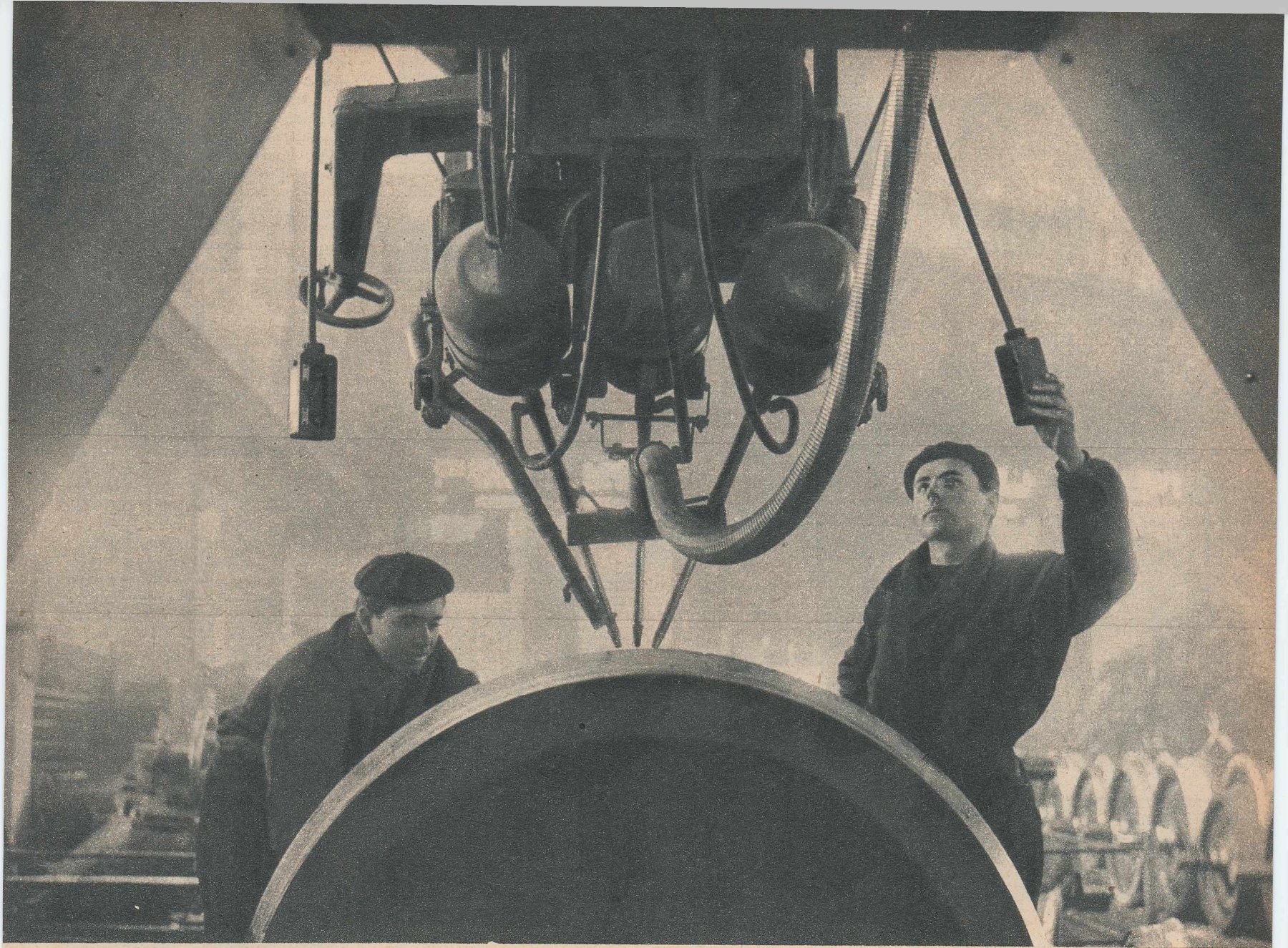
③ Un puternic val de ger a cuprins întreaga Europă, de la Oceanul Arctic și pînă la Marea Mediterană. În Danemarca, de pildă, marea a înghețat pe o bună porțiune, astfel că circulația între numeroasele insule din preajma litoralului se poate face cu bicicleta, în timp ce vasele sînt immobilizate de ghețuri.

④ În timp ce alocațiile destinate cheltuielilor militare ale Greciei cresc de la an la an, pentru necesitățile învățămîntului nu se găsesc fonduri suficiente. Pentru a-și manifesta protestul față de politica autorităților în problema învățămîntului, mii de elevi și studenți au organizat demonstrații la Pireu (în fotografie), la Atena și în alte orașe ale Greciei.

⑤ „Constructorii (antreprenorii capitaliști — n.r.) pot și trebuie să plătească”, „Să fie mărite salariile cu 15 la sută”. Sub aceste lozinci s-a desfășurat recent la Roma o demonstrație a muncitorilor constructori din capitala Italiei, în sprijinul revendicărilor lor.

Fotocronica FLACARII

Roțile își vor mai prelungi viața datorită acestei mașini automate pentru încărcat cu sudură buza bandajului.

NICOLINA ZILELOR NOASTRE

Altădată, cum soseai în „dulce țîrg al Iașilor“ erai întrebat: „Ai văzut matali Copoul? Ai văzut teiul lui Eminescu? Dar turnul Goliei? Dar bojdeuca lui Creangă? Te-ai plimbat pi Lăpușneanu?“ Și dacă nu le văzuseși pe toate acestea, ieșeanul se oferea pe loc să ți le arate, neuitînd să te poarte și pe melancolicile maluri ale Bahluiului. Și așa, saturat de poezie și istorie, de snoave și Cotnar, păstrai orașului acestuia o trainică amintire.

Dar uite ce ni s-a întîmplat nouă deunăzi la Iași. Prima întrebare de astă dată a fost cu totul alta: „Ai văzut matali noul centru? Ai fost pi la Podul Roș? Prin noul cartier Păcurăfi?“... Ieșenii își privesc orașul sub o optică nouă și de-a dreptul impresionantă prin căldura și dra-

gostea cu care îți vorbesc despre noile construcții care dau orașului o neașteptată tinerețe.

Amintirile

Iașul cu parfumul lui de odinioară, cu străzile lui înguste și întortocheate se retrage tot mai mult în poveștile celor mai bătrîni. Dar amintirile rămîn...

Să ne întoarcem cu 30 de ani în urmă... Ziarele timpului inserau cu litere groase pe prima pagină: *Agitația ceferiștilor ieșeni... Salariile s-au redus cu 35 la sută... Muncitorii vor avea de lucru numai 5 zile pe săptămînă... Se intenționează închiderea atelierelor pe timp de o lună de zile... 1.900 de lucrători vor rămîne fără nici o sursă de trai în plină iarnă... Ofensivei patronale, curbelor de sacrificiu, muncitorii de la Ate-*

Tinerii cazanții C. Chiriac și A. Baciu din noua promoție a Nicolinei.

metoda polizării manuale, care nu mai corespunde tehnicii avansate. Cine să se ocupe? Voci unanime: Lungu. În afară de pricepere, ca să concepi o mașină trebuie și puțină fantezie. Ca să transplantăm un termen, vom spune că e nevoie de inspirație. „N-am văzut niciodată o mașină asemănătoare...” — ne răspunde dînsul la întrebarea noastră. Atunci? „Iaca — așa a fost...” Dar ne-ar trebui spațiu multșor ca să povestim acest act de creație tehnică. Vom rezuma: mașina realizată este complet mecanizată. Pe un platou electromagnetic se fixează segmentii. În plan vertical, deasupra platoului lucrează piatra de polizor, acționată de un motor electric. Economii în primul an de folosire: 11.223 lei. Calitate: 100%.

Da, locomotivele au „doctori” buni la Nicolina. Dacă am vorbi despre toți, cu siguranță am putea scrie un roman. Să ne gândim numai la noua promoție de muncitori și ingineri crescuți în anii noștri. La tineri ca Aurelian Baciu sau Constantin Chiriac de la cazangerie, nu demult absolvenți ai școlii profesionale, la Ioan Sofian de la secția prelucrări la cald, autorul unei importante modernizări la o presă, care a determinat creșterea

lierele Nicolina, urmînd exemplul celor de la Grivița din București, le răspund printr-o luptă activă, neîntreruptă. Din rîndul lor se ridică conducători neînfricați. La Iași, Ilie Pintilie... La marginea cartierului Socola, peste calea ferată, e o căsuță, azi refăcută, transformată în casă memorială. Aici a locuit Pintilie. Încăperi mici, cu mobilier modest, toate amintesc de neuitatul luptător comunist...

Povara crizei economice apăsa tot mai greu pe umerii clasei muncitoare. La Nicolina, muncitorii primesc, la lichidare, plicuri cu 25, cu 10 și chiar cu cîte 5 lei. Nemulțumirile cresc și tot și mai des se aud în ateliere tampoanele răsunînd, semn că în curte va avea loc o adunare de protest împotriva samavolnicilor. În fruntea tuturor acestor acțiuni se află comuniștii. La 19 iunie 1932 are loc la Casa poporului adunarea Comitetului de acțiune de la Iași, în prezența și sub îndrumarea tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej. În vizita pe care a făcut-o acum trei ani la Nicolina, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a povestit cum a reușit să scape de sub supravegherea jandarmilor care înconjuraseră Casa poporului,

ajutat de muncitori, care l-au condus prin ateliere.

1933... Seara zilei de 14 februarie. Muncitorii de la Nicolina, în grevă, au ocupat atelierele. Sirena sfișie cerul de plumb de cîteva ore, neconținut. În jurul atelierelor a fost masată armata. Sus pe ziduri au apărut mitraliere. Mii de oameni se îndreaptă spre Nicolina; în masa imensă sînt copiii, mamele și soțiile greviștilor, șomerii și muncitorii întreprinderilor din localitate. Administrația a ordonat deschiderea porților, dar nici un muncitor nu părăsește postul. Pichetele greviștilor patrulează în interior de-a lungul zidurilor. În zadar administrația cere muncitorilor să plece acasă, răspunsul dat în numele lor de Ilie Pintilie este clar și ferm: satisfaceți-ne revendicările, eliberați pe tovarășii noștri arestați!

Greva ceferiștilor de la Grivița din București, cea de la Atelierele Nicolina din Iași și celelalte acțiuni de luptă ale ceferiștilor și petroliștilor au fost manifestări ce au demonstrat ridicarea nivelului conștiinței muncitorilor și le-au sporit combativitatea. Aceste acțiuni au fost o înaltă școală de organizare și de educare, au întărit legăturile partidului cu

masele și au creat, atunci, în focul luptelor de clasă, cadre minunate pentru România socialistă de azi. Iată o statistică interesantă care ne vorbește de cadrele pe care le-au dat atelierele ieșene: dintre foștii muncitori de la Nicolina, azi 35 sînt directori de întreprinderi, 11 președinți de sfaturi populare regionale, 9 ingineri șefi în diferite uzine din țară, 31 ingineri, 3 generali, 37 ofițeri superiori... Și înșiruirea e departe de a fi completă.

Creatorii

La Nicolina au rămas totuși destui oameni prețioși. Iar între timp, în spiritul vechilor tradiții de luptă, au crescut noi cadre. Să-l luăm de pildă pe ajutorul Ion Lungu... Despre comunistul Ion Lungu se spune că e un om plin de pasiune, de inițiativă. Cea mai recentă dovadă e construcția mașinii de polizat segmenti pentru pistoanele cilindrilor de locomotive. Multe dureri de cap dădeau segmentii aceștia. Polizați manual, suprafața lor nu rămînea totdeauna netedă. De aici uneori și calitatea îndoielnică... Într-o zi se trasează sarcina să se lichideze

Unul din cei mai vechi muncitori de la Nicolina: moș Alexandru Gheorghiu.

Neobositul inovator Ion Lungu.

productivității mașinii cu o treime și prelucrarea unei game mai mari de piese. Tineretul acesta însetat de cunoștințe tehnice, dornic de perfecționare, mereu în căutarea unor soluții și inițiative noi este mândria Nicolinei din zilele noastre.

Astăzi și mâine

Locomotivele cu aburi mai au puțini ani de trăit. Bătrâne de peste o sută de ani, ele au pășit în istorie uimind omenirea, pe care au servit-o apoi cu abnegație; dar în zilele noastre au intrat în desuetudine. Coloșii drumurilor de fier vor muri purificați în flăcările furnalelor, renăscând apoi în alte forme metalice. Locul lor este luat treptat de puternicele locomotive diesel. Această transformare a mijloacelor de tracțiune feroviară a determinat și reprofilarea unor ateliere. Astfel, jumătate din fostele sarcini ale Griviței roșii — de reparații de locomotive — au fost preluate de Atelierele de reparat material rulant Nicolina. Aici veteranele căilor ferate — locomotivele cu aburi — mai beneficiază de o îngrijire atentă; carnea lor metalică e cercetată cu defectoscoapele roentgen și ultrasonic. Freze modulare, strunguri automate, mașini de polizat cuzineți, mașini de găurit radiale și multe alte utilaje moderne prelucrează piese care să le prelungească viața. Dar pe măsură ce ele vor fi retrase din trafic, unele din atelierele de astăzi vor trebui să-și schimbe profilul. Peste câțiva ani în incinta Nicolinei nu va mai intra nici o locomotivă cu aburi. Locul lor va fi luat de alte utilaje industriale. Ținând seama de această perspectivă, aici se fac pregătiri sistematice. Cu câțiva timp în urmă un colectiv s-a ocupat de un studiu de mare însemnătate: analiza calificării muncitorilor. Noile sarcini impun lucrătorilor, bine pregătiți din punct de vedere tehnic, și o judicioasă repartizare a lor în producție.

O hală nouă domină incinta atelierelor. Clădirile cele vechi par, în comparație cu aceasta, niște rude sărace. Ea oferă condiții cu totul noi de muncă: instalații moderne de alimentare cu aer comprimat, cu abur și curent electric; 4 poduri rulante de treizeci de tone acoperă 90% din suprafața halei. Uriași pereți de sticlă (50% din suprafața zidurilor) lasă lumina zilei să pătrundă generoasă până în cel mai îndepărtat colț. Halele au și o anexă unde vor lua ființă laboratoare și birouri de proiectare. E un sector cu totul nou, unde se prevede să lucreze cei mai pricepuți ingineri din uzină.

Astfel Nicolina, vechea cetate revoluționară a muncitorilor ieșeni, își pregătește în aceste zile viitorul. Și mâine, când vom poposi în acest oraș, n-o să ne mire dacă vom fi întrebați: „Ai văzut matali Nicolina cea nouă? Dar uzina metalurgică? Nu? Păi atunci cum pleci din Iași...?”

C. BOZBICI

Fotografii de Tr. PROSAN

Hala nouă.

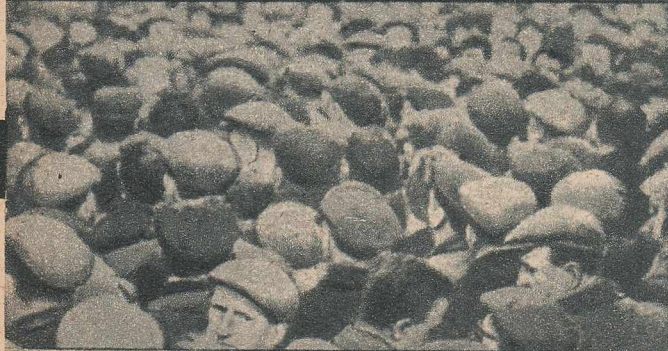
tragedia oamenilor de prisos

de Gordon
SCHAFFER

① Portile oficiilor de plasare sînt închise nu numai în fața celor vîrstnici, ci și a celor tineri care, abia ieșiți de pe băncile școlii, fac cunoștință cu tragica școală a șomajului.

② În fața unui birou de înregistrare a șomerilor din Oakland.

③ S-au închis docurile din Liverpool.

O dată cu intrarea în anul 1963 spectrul șomajului, care apasă asupra a sute și sute de mii de cămine din Anglia, devine tot mai amenințător. De pe acum numărul șomerilor a atins aproape cifra de 600.000 și toate semnele arată că el va continua să crească în timpul acestei ierni. Astfel, Consiliul general al Congresului sindicatelor britanice (T.U.C.) avertizează că pînă la primăvară numărul șomerilor s-ar putea ridica la 750.000 de oameni. În principalele regiuni industriale din nordul Angliei aproximativ 5 la sută din muncitori n-au de lucru, în Scoția — 4,7 la sută, iar în Irlanda de nord procentajul este mult mai ridicat — 7,6 la sută. Multe fabrici sînt închise, iar șantierelor navale n-au comenzi. Tinerii care au terminat școala nu pot găsi de lucru. În Camera Comunelor a fost citat de curînd cazul unei firme care pentru 10 posturi libere de ucenici a primit 270 cereri de angajare.

Pentru cei care au rămas fără lucru situația este disperată. Alocația de șomaj reprezintă numai nouăsprezece la sută din salariul mediu. Chiriile, care ocupă primul loc în bugetul unei familii, sînt acum atît de ridicate cum n-au fost niciodată, deoarece guvernul conservator a desființat orice control asupra chiriilor pretinse de proprietari. De asemenea trebuie luat în considerație faptul că zeci de mii de femei măritate au rămas fără serviciu. Numărul acestora nu apare însă în statisticile oficiale, ele neprimind alocații de șomaj. Și încă un fapt: marea majoritate a familiilor au cumpărat mărfuri în rate — căroră li se adaugă dobinzi mari; or, celor loviți de șomaj le este imposibil să facă față plăților; și astfel, peste noapte, un obiect cumpărat din necesitate se transformă într-o adevărată povară. Iată deci cum „situația de bunăstare“, despre care vorbesc toți cei ce fac apologia modului de viață occidental, se dovedește a nu fi decît o minciună goală.

Ceea ce guvernul prezintă drept remediu al acestei situații sînt niște scutiri de taxe și alte înlesniri acordate unor firme industriale pentru a le convinge să construiască fabrici în regiunile unde șomajul este cel mai ridicat. Și, în plus, niscaiva fonduri mizere pentru unele construcții de utilitate publică ce ar putea absorbi doar un număr infim din brațele de muncă ce nu-și găsesc întrebuintare.

Cu prilejul dezbaterii situației economice a țării în Camera Comunelor, ministrul de Finanțe, R. Maudling, a lăsat să-i scape afirmația că dacă numărul celor fără de lucru ar scădea prea mult, acest fapt ar duce țara înapoi, la „dificultăți legate de inflație și de balanța de plăți“. Avem aci explicația întregii situații. „Lumea liberă“, despre care se trîmbează atît de mult, este bazată pe libertatea capitaliștilor de a acționa în interesul propriilor lor profituri. Ei au nevoie de un număr mare de șomeri pentru a folosi teama de șomaj a muncitorilor ca mijloc de îmblinzire a celor nemulțumiți și de înfrînare a luptei duse de sindicate.

Dar ce reprezintă această „libertate“ pentru omul care nu are de lucru? Laburistul Neil Carmichael, membru al Parlamentului, originar din Glasgow unde șomajul este în creștere, a arătat

într-un discurs rostit în Camera Comunelor:

„Este groaznică situația omului care se simte de prisos și sentimentul nesiguranței îi cuprinde nu numai pe șomeri, ci pe toți cei care se gîndesc că le va veni poate și lor rîndul. Cel care e șomer de trei sau patru luni, cînd iese dimineața în stradă își tirăște pasul, neștiind încotro s-o ia — la dreapta, la stînga sau să se reîntoarcă acasă. Pentru că el a fost deja și la șantierul naval, și la toate fabricile din oraș — ori de cîte ori a auzit un zvon că s-ar găsi o slujbă — dar pretutindeni i s-a spus că nu există nici un loc pentru el“.

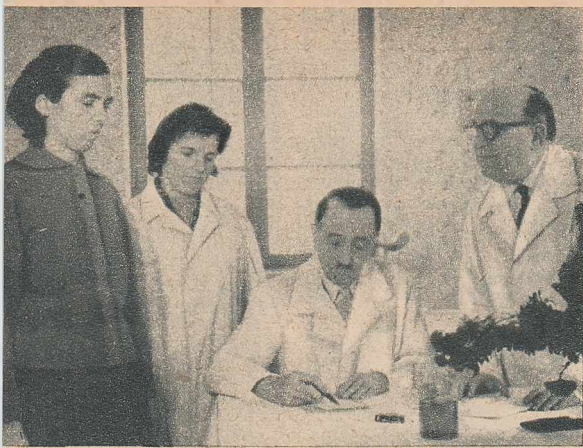
S-a calculat că actuala capacitate industrială a Angliei poate produce un volum suplimentar de produse în valoare de 1.500 milioane lire. Dar șomerii nu au cu ce cumpăra. Urmarea? O nouă scădere a cererii de mărfuri. De aci noi concedieri, alți muncitori care-și pierd serviciul. Și cercul acesta vicios continuă.

Care e remediul? În dezbaterile mai sus-amintite din Camera Comunelor, E. Shinwell, fost ministru laburist, a sugerat o conferință economică mondială și a atras atenția asupra uriașelor posibilități de a face comerț cu țările socialiste „independent de părerea Statelor Unite“. „De ce S.U.A. — a întrebat el — se pot amesteca în ceea ce întreprindem, ne pot da ordine în această privință, se poartă brutal, ne dau instrucțiuni? Este timpul să le cerem să se preocupe numai de problemele lor de afaceri“. Apoi, dl. Shinwell a arătat: „Adevărul este că în această țară, sau în oricare alta, dacă nu sînt bani pentru a da oamenilor posibilitatea să cumpere produse și dacă producția crește peste posibilitățile de consum, mai devreme sau mai tîrziu apare și șomajul“.

Fără îndoială, neliniștea ce domnește în Anglia în legătură cu creșterea șomajului este atît de puternică încît, dacă nu va întreprinde nimic, guvernul se va vedea nevoit să facă față unei adevărate revolte pe scară națională. Este foarte semnificativ faptul că pînă și deputații conservatori — reprezentanți ai regiunilor cu mulți șomeri — au criticat cu vehemență guvernul în timpul dezbaterilor din Camera Comunelor. Aceasta deoarece e în joc însuși mandatul lor; ei nu mai pot spera să fie realeși în viitor dacă situația nu se va îndrepta. Totodată guvernul este supus din ce în ce mai mult atacurilor opoziției laburiste și sindicatelor.

În timpul marii crize din 1930 s-a făcut auzită o voce care arăta cu convingere că șomajul nu este un rău necesar, că el poate fi înlăturat pentru totdeauna. Această voce venea din Uniunea Sovietică — pe vremea aceea încă săracă și slab dezvoltată, dar prima țară unde șomajul avea să dispară pentru totdeauna. Celelalte țări socialiste au învins și ele acest flagel.

Astăzi tot mai mulți oameni ai muncii din Anglia, ca și din alte țări capitaliste, știu să compare cele două sisteme — unul care n-are posibilitatea de a asigura înlăturarea dreptului la muncă și celălalt care înainteașă cu pași mari pe drumul folosirii tuturor resurselor umane și materiale pentru a asigura poporului o viață mai bună și îmbelșugată — și să tragă concluziile ce se impun.

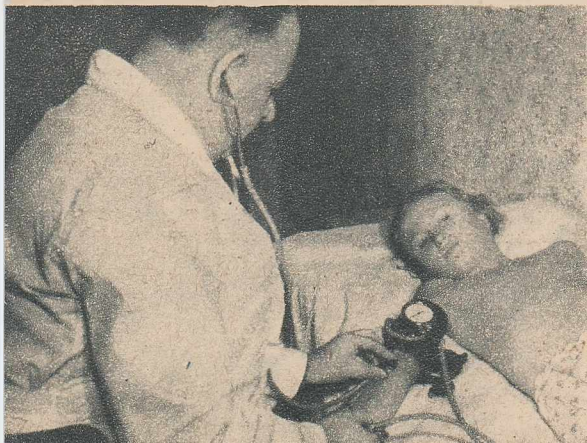

Dă consultații prof. dr. Stanca, medic emerit, asistat de dr. Ioanin Lupescu.

DOCTORUL ULIERU NICI N-A VISAT...

Un singur medic a lipsit: Ulieru. Lipsă motivată. Caravana profesorilor doctori, organizată de Comitetul regional de Cruce Roșie-București, pleca mai târziu cu o jumătate de veac de când medicul vizionar își purta revolta și caietul cu însemnări prin oropsitele plaiuri argeșene.

A lipsit doctorul Ulieru din caravană. Ar fi putut vedea ceea ce nici în vis n-ar fi îndrăznit... Nouă profesori universitari și numeroși medici cu renume au făcut inves-

De cei mici s-a ocupat conf. dr. V. Petrescu-Coman.

tigații profilactice la țară, au procedat la un schimb de experiență cu medicii locali și au dat consultații gratuite țăranilor.

Îmbarcarea din fața sediului Comitetului Central de Cruce Roșie din București s-a făcut de dimineață. Un microbuz și două autoturisme au pornit pe șoseaua asfaltată care străbate Bărăganul legind Capitala de Constanța. Era duminică.

Zboară kilometri de șosea și caravana se oprește în fața clădirilor S.M.T.-ului din comuna Eliza Stoenești, raionul Urziceni.

Curtea, plină cu oameni. Cțiva dintre ei pentru consultații, alții, cei mai mulți, veniți pentru controlul profilactic. Mașina M.R.F.-ului (microradiografii), sosită aici în avangarda caravanei, e deja în plină activitate. Dr. Dumitru Tulbure, medic specialist radiolog, asistat de tehnicienii caravanei, examinează salariații S.M.T.-ului, pe colectivității de la G.A.C. „23 August“-Bărcănești, cei de la colectiva „Ceapaev“, cît și pe alții din comunele învecinate.

Camerele, birourile, dormitoarele S.M.T.-ului și ale școlii de tractoriști anexă sînt transformate în cabinete medicale. Un pat curat, o măsuță, două scaune, becul electric sînt completate cu trusa și marea experiență medicală a omului de știință.

Cartoanele prinse de uși cu pioane indică modest specialitatea. Solicitanții la consultațiile profesorilor sînt triați într-o cameră de către colectivul de doctori reprezentanți ai secției sanitare raionale: Mircea Alexandrescu, medic șef de raion, doctorii Valentin Pavelescu și Flora Auraru, pediatri, și dr. Isabela Teich, stomatolog.

Oamenii se înghesuie la ușa cabinetului de triere. Unii pentru maladii nefsemnate.

— Crampe la stomac, măicuță? Îți prescriu eu niște prafuri, nu-i nevoie să te vadă tovarășul profesor.

— Ba să mă vadă, că poate-mi scrie o doctorie de București...

Și bătrînica vioaic, cu toți cei peste 70 de ani, nu se lasă pînă nu primește un număr de ordine.

Florea Ulnițeanu are 8 ani și un strabism convergent. A venit cu taică-său la consultație.

— Credeți c-o să se vindece? Că, uneori, cite-un drac de copil rîde de el și-mi vine băiatul plîngînd acasă.

— Se vindecă — îi spune cu siguranță tov. conf. dr. Mihai David. Ai să vii la Spitalul Colțea, unde ai să-ntrebi de mine... Uite și recomandare... Să nu neglijezi, că-i păcat de flăcăiaș.

Conferențiar dr. Valeriu Tempea consultă pentru O.R.L.; conferențiar dr. V. Petrescu-Coman, pediatrie; prof. dr. Gh. Niculescu, boli interne; prof. dr. Stanca, medic emerit, ginecologie; prof. dr. Traian Teodosiu, dermatologie; conferențiar dr. Mihai David, oftalmologie; conferențiar dr. Emil Papahagi, chirurgie; dr. Ioanin Lupescu, ginecologie.

Ilie Badea este președintele colectivei „23 August“. E voinic ca un urs, dar...

— Cînd și cînd mă junghie în partea dreaptă a pîntecului... N-am prea luat în seamă, dar acu', dacă Universitatea a venit să ne facă o vizită, e cazul să știu și eu de ce sufăr și să mă îngrijesc...

Înapoia ușilor de lemn ale dormitoarelor și birourilor stațiunii de mașini și tractoare, profesorii consultă cu aceeași seriozitate ca în fața studenților, la patul bolnavului de clinică. Profesori cu renume, autori a nenumărate lucrări de specialitate, au venit în mijlocul țăranilor să le pună la dispoziție știința medicală și uriașul bagaj de experiență. Ei, doctore Ulieru, unde ești?

Către orele patru după-amiază, ultimii din cei consultați părăsesc cabinetele S.M.T.-ului. Într-un birou, organizatorii caravanei fac bilanțul:

S-au acordat peste 350 de consultații și s-au făcut cam 500 de microradiografii.

Anton ALEXE

GH. BADRUS — „MIȘCAREA DE ELIBERARE NAȚIONALĂ“

Ed. Politică — 110 pag.

O lucrare ce se recomandă cititorului atît prin abordarea științifică a celor mai importante aspecte ale acestui uriaș proces transformator, cît și prin tratarea lor la un nivel accesibil unui larg cerc de cititori. Paginile cărții înfățișează problemele actuale și perspectivele tinerelor state apărute pe harta lumii.

L. TAXIL — „BIBLIA HAZLIE“

Ed. Politică — 549 pag.

Cartea a văzut lumina tiparului în Franța secolului trecut. Ea își păstrează însă și azi prospețimea datorită perspicacității și spiritualei analize a „Vechiului testament“. Contradițiile flagrante ale acestuia cu știința, logica și morala sînt înfățișate cu umor fin și causticitate.

FRED J. COOK ȘI GENE GLEASON — „REPORTAJ DIN NEW YORK“

Ed. Politică — 182 pag.

Reportajul publicat inițial în revista americană „Nation“ conchidea: „New Yorkul... este orașul în care s-a înrădăcinat corupția, unde domnesc apatia și indiferența. Pe nimeni nu-l interesează soarta omului. Este un oraș care și-a pierdut sufletul“. În sprijinul acestei concluzii amare, cei doi autori aduc nenumărate dovezi aflate direct în urma investigațiilor reportericești în marele oraș capitalist. Astfel, cartea are gîrul unei indiscutabile autenticități.

DAICOVICIU C. ȘI DAICOVICIU H. — „ULPIA TRAIANA“

Ed. Meridiane — 112 pag.

Cartea este dedicată capitalei Daciei romane, Sarmisegetuza romană, întemeiată între anii 110-108 î.e.n. (această așezare nefiind aceeași cu capitala lui Decebal din Munții Orăștiei). Aparută în colecția „Monumentele patriei noastre“, lucrarea se referă la istoria orașului (pe baza vechilor și noilor săpături efectuate), prezentînd și Muzeul arheologic din comuna Samu, raionul Hateg.

VAL TEBEICA — „STRĂBĂTÎND LUMEA“

Ed. Științifică — 368 pag.

Noua ediție a cărții, completată, relatează întîmplările unor călători și exploratori romîni de la sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului nostru. Urmărind peripețiile doctorului Ilarie Mitrea în Mexic și Indiile olandeze, ale lui Ion Catrina în Mozambic și Transvaal, ale lui Iuliu Popper în Țara de Foc sau ale celor patru studenți romîni care au parcurs pe jos 100.000 km în jurul lumii, cititorul cunoaște nu numai oameni și fapte din diferite colțuri de pe glob, dar și, în același timp, amănunte despre atitudinea plină de umanitate și despre pasiunea științifică a acestor călători. Remarcăm frumoasa ținută grafică a cărții.

GH. EPURAN — „ȚARA BIRSEI“

Ed. U.C.F.S. — 199 pag.

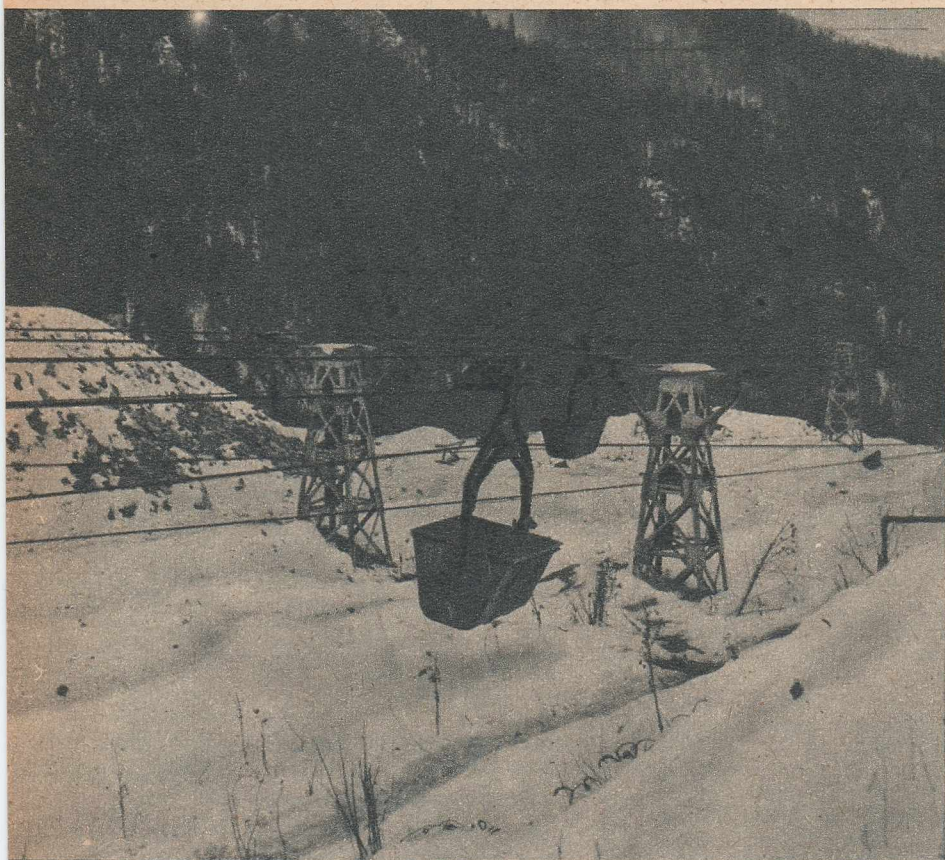
Nepropunîndu-și să realizeze un ghid sau o monografie, autorul face prezentarea turistică a unei minunate regiuni din țara noastră, în care pitorescul natural se îmbină cu frumusețea realizărilor datorite omului. Notățiile autorului, ilustrațiile și indicatorul cabanelor invită pe cititor la turism pe meleașurile birsene.

RAIONUL TÎRGOVIȘTE,

Ceasuri de tihnă în casa colectivistului Drăgan Constantin, șef de echipă la G.A.C. „Unirea” din Nucet (stînga sus). Colectivistul Ion Florian lucrează la maternitatea de scroafe, construită de curînd la aceeași colectivă (sus, mijloc).

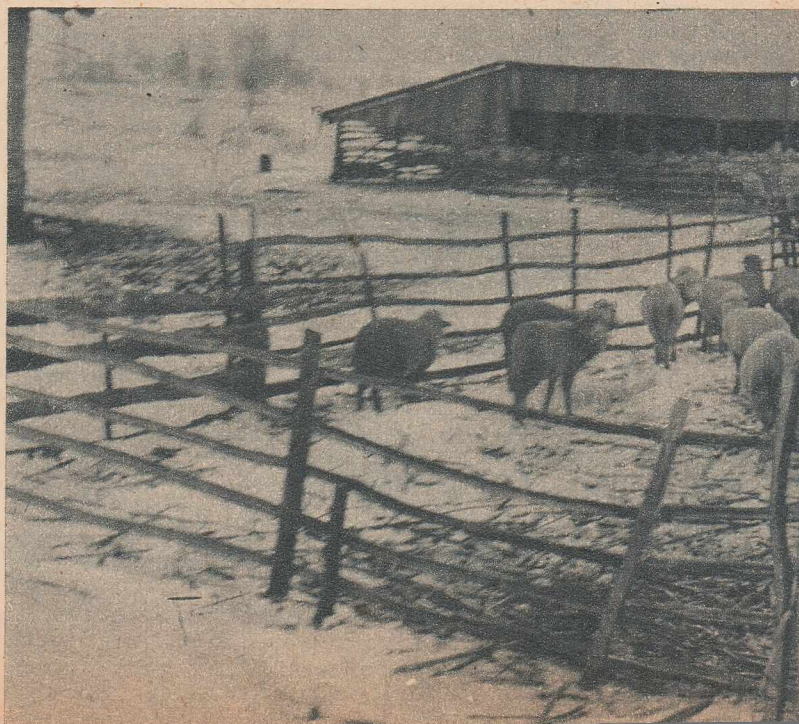

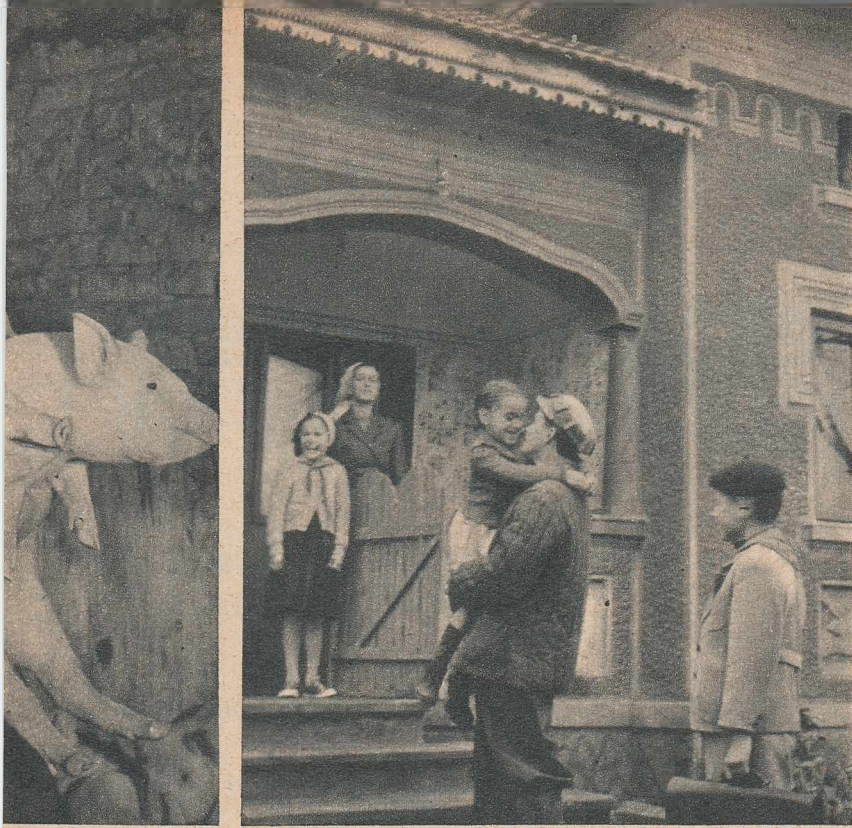
Din vîrf de munte, piatra de var cîlătorește cu funicularul pînă la Fabrica de ciment din Fieni.

Iubitorii de cărți de la Sotînga au citit anul trecut peste 12.000 de volume. N-au epuizat însă fondul bibliotecii: aceasta conține pînă la ora actuală 14.300 de volume și e frecventată de peste 2.000 de cititori.

IANUARIE 1963

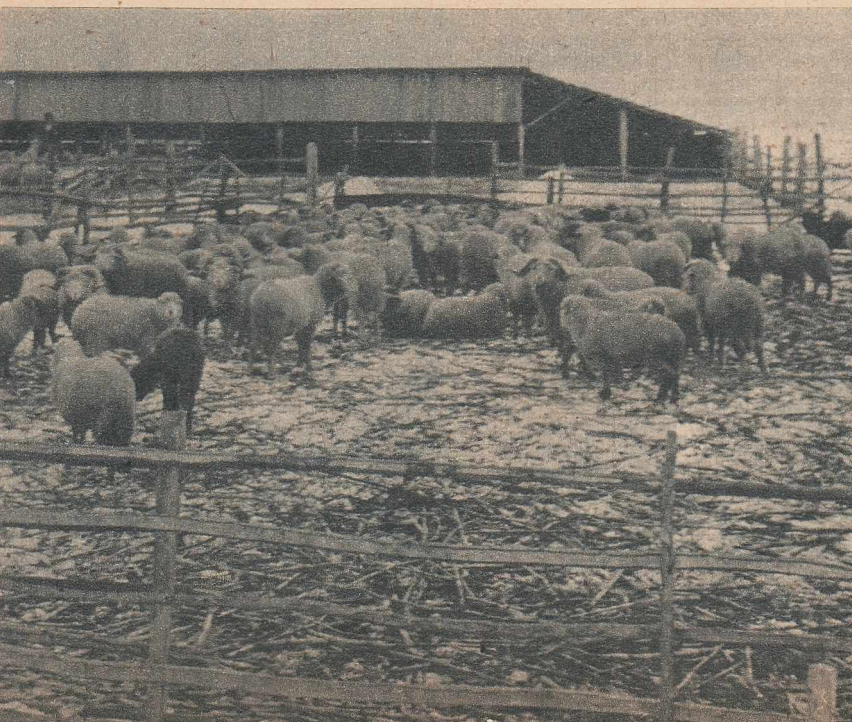

Constantin Pleșa, din comuna Șofina, s-a mutat anul acesta în casă nouă. Minerii și colectivizii din Gheboeni și-au făcut din 1948 pînă astăzi 134 de case noi și și-au renovat alte 70 de case. Sătenii de la Runcu nu se lasă mai prejos: în anii noștri și-au construit 409 case noi.

280 de oi sînt adăpostite de saivanul nou construit la G.A.C. „Unirea” din Nucet.

Clasate într-o filmotecă, imaginile pe care vi le prezentăm aici ar putea fi regăsite în dreptul literei T. Cu o precizie geografică: raionul Tirgoviște. Și cu una istorică: ianuarie 1963. Într-adevăr, fotoreporterul nostru a călătorit în aceste zile de iarnă prin satele tirgoviștene, surprinzînd pe peliculă cîteva imagini specifice începutului de an 1963.

Îată: un țaran și-a cumpărat un aparat de radio; pe frontonul unui cămin cultural proaspăt construit tocmai se anină firma; un miner s-a mutat în casă nouă... Sînt fapte obișnuite pentru zilele noastre, dar cînd oare în trecut asemenea imagini ar fi putut face obiectul unor instantanee luate în trecere?

Dar să lăsăm datele să vorbească. Ați auzit, fără indoială, despre comuna Fieni. Aici s-au dezvoltat, în anii regimului nostru, două obiective industriale (o fabrică de ciment, modern utilată, și o fabrică de becuri), iar cînd treci pe ulițele comunei poți număra 11 blocuri locuite și 2 blocuri în construcție. În ce măsură mai răspunde o asemenea comună la vechea noțiune de „rural“?

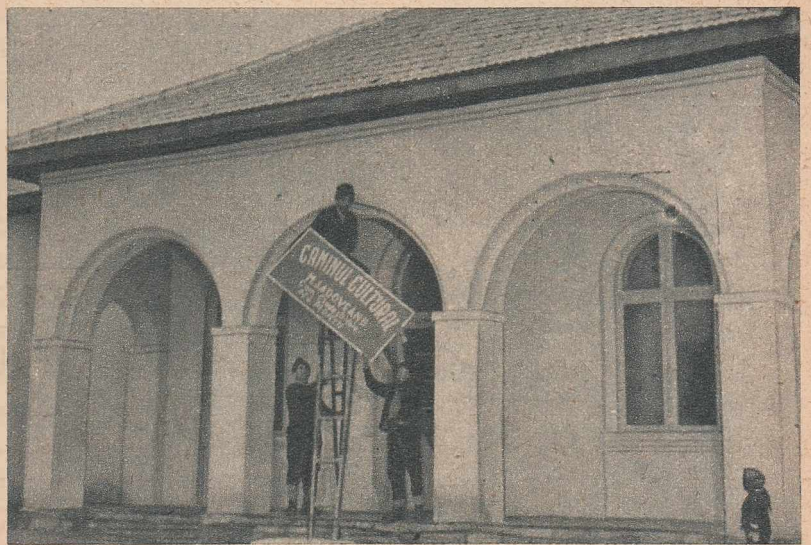
nouă, o clădire impunătoare cu 16 săli de clasă, unde sînt instruiți de 38 de învățători și profesori. Școala aceasta de 8 ani din Băleni a devenit de curînd școală medie, așa încît fiii colectiviztilor au liceu la ei acasă.

Pe minerii din Gheboeni îi vezi plecînd dimineața la lucru cu mașinile. Pentru ca legătura cu locul de muncă să se facă ușor și rapid, colectiviztii și minerii de la Gheboeni au pietruit șoseaua, au ridicat 3 poduri de beton, au făcut podețe, au îmbunătățit drumurile comunale. Acum, mobilizați de deputații lor, au purces la alte lucrări noi.

Localnicii din Dragomirești — în parte colectiviztii, în parte lucrători la sondele petrolifere — și-au creat și ei o mare unitate cooperatistă cu 17 magazine de desfacere.

Cei din comuna Runcu fac astfel numărătoarea intelectualilor ieșiți de curînd din rîndurile lor: 30 de absolvenți ai școlilor medii, 35 absolvenți ai școlilor tehnice și profesionale, 6 studenți, 2 doctori, 9 ingineri, 14 învățători și profesori, 7 oișteri.

Electricificare, radioficare, obiective industriale, gospodării co-

Moment de seamă: noul cămin cultural din comuna Cîndești Vale își ia numele marelui Sadoveanu.

Pe acoperișul noilor blocuri se profilează antenele aeriene de radio și televiziune, iar locatarii s-au obișnuit să folosească frigiderul, aragazul, mașina de spălat rufe și să circule cu bicicleta și motocicletă. Localnicii comunei își petrec serile la un confortabil club muncitoresc, prevăzut cu 500 de locuri, unde pot vedea spectacole de film, de teatru sau de brigadă artistică; o mie dintre aceștia frecventează în mod curent biblioteca clubului, dotată cu peste 5.000 de volume, iar copiii din Fieni se bucură de o școală frumoasă, înzestrată cu atelier și laborator. Pentru cei din Fieni s-a dus vremea cînd suferindul scuturat de friguri trebuia să se transporte cu căruța la oraș. Acum își pot vedea de sănătate în comună, unde funcționează un dispensar cu staționar, o circumscripție sanitară și o casă de nașteri, în care șase medici și numeroase cadre cu pregătire medicală acordă gratuit, tuturor cetățenilor, asistență sanitară.

O altă comună în raion, comuna Băleni Sirbi, avea în trecut o tristă notorietate: aproape 70% din localnici erau analfabeți. Acum „o populație școlărească de 1.003 elevi” (așa se spune în comună) învață într-o școală

lective, blocuri, spitale, case de nașteri, cluburi, șosele noi — iată realitățile ce reinnoiesc în chip atît de surprinzător fața noului sat.

Ele sînt urmarea firească a dezvoltării economice multilaterale a raionului. Încheierea procesului de colectivizare a agriculturii, urmată de o preocupare susținută pentru întărirea economico-organizatorică a gospodăriilor nou înființate, dezvoltarea întreprinderilor industriale — a fabricilor, uzinelor, minelor și schelelor petrolifere din raion — au dat oamenilor muncii din satele tirgoviștene o bază materială pe care n-au putut-o avea niciodată în trecut. Participarea lor la conducerea treburilor obștești, prin mijlocirea celor mai harnici și mai devotați dintre ei — deputații raionali — au făcut de asemenea posibile toate aceste semnificative realizări. În aceste zile, în comunele raionului — ca în întreaga țară — au început propunerile de candidați pentru alegerile de deputați în sfaturile populare comunale și orășenești, și acest eveniment stimulează și mai puternic inițiativa maselor, calitățile de buni gospodari ale localnicilor.

Fotografii de A. COPOS

omul care a murit de patru ori... trăiește!

ARTICOLE SCRISE SPECIAL PENTRU „FLACĂRA”

de Irina LUNACEARSKAIA și D. DANIN

ACADEMICIANUL LEV LANDAU

Academicianul Lev Davidovici Landau a fost distins cu Premiul Nobel pe anul 1962 pentru fizică. Prin această hotărâre Academia de Științe a Suediei a dat o înaltă prețuire rolului remarcabil al savantului sovietic în comunitatea internațională a fizicienilor, care pătrund tainele structurii materiei.

Încă înainte de război academicianul sovietic Piotr Kapița, studiind comportarea corpurilor la temperaturi extrem de scăzute, a descoperit că la răcirea heliului până aproape de zero absolut, gazul lichid își pierde viscozitatea și trece în stare de „superfluiditate”. Explicația acestui fenomen nu a putut fi dedusă de nimeni din datele cunoscute până atunci privitoare la proprietățile mișcării moleculare.

Folosind mecanica cuantică, Landau a creat o teorie matematică încheată, care explică în mod admirabil toate fenomenele superfluidității. A rezultat că mișcarea nu încetează concomitent și uniform în întregul lichid: în apropiere de zero absolut, într-o parte a lichidului mișcarea termică se oprește, în timp ce în cealaltă parte a lichidului ea se păstrează. Se formează parcă un amestec între lichidul obișnuit și cel

superfluid care a ajuns la temperatura de aproape zero absolut.

Desigur, cercetările lui Landau nu se rezumă la starea de superfluiditate. Ele cuprind o sferă largă de probleme, asupra cărora nu putem insista aici.

Lucrarea sa „Fizica teoretică”, elaborată împreună cu profesorul E. Lifșit, a dobândit un renume mondial. În toate țările ea este considerată ca cel mai bun manual; de altfel cuvântul „manual” nici nu pare potrivit. Este de fapt o adevărată enciclopedie a fizicii teoretice.

Lev Landau are 54 de ani. Până la începutul anului 1962 toți fizicienii-teoreticienii îl cunoșteau pe „Dau” — cum îi spun prietenii — ca un om vesel, spiritual, vioi, gata să discute ore de-a rândul despre literatură, poezie și pictură. Îi plăceau pictura realistă și versurile pline de culoare ale poetului Nikolai Gumilev.

La 7 ianuarie 1962, în urma unui groznic accident de automobil petrecut pe drumul ce duce din Dubna — orașul fizicienilor — la Moscova, academicianul Landau a fost grav rănit; luni de zile el s-a aflat la hotarul dintre viață și moarte. Despre lupta titanică pentru salvarea vieții marelui savant se vorbește în aceste pagini.

Lev TEPLOV

tin Pociakov, venise să consulte o pacientă pe care o operase sim-bătă.

Diagnostic dramatic

Diagnosticul a fost stabilit abia dimineața. Concluzia, sau mai bine zis sentința, glăsuia: fractura bazei craniului și a oaselor bolții craniene; comoție cerebrală gravă; șoc traumatic de gradul III; fractura a nouă coaste; pneumotorax și hemothorax drept; ruptura articulației pubiene; ruptura oaselor frontale; ruptura osului ischion și fractura osului iliac; fractura colului femural stâng; contuzii grave ale organelor cavității abdominale; pneumonie traumatică; pareza intestinală și a vezicii urinare; paralizii mâinii stângi; pareza mâinii drepte și a ambelor picioare.

Bolnavul pierduse complet auzul, văzul, darul vorbirii. Lipseau toate reflexele, deglutiția, expectorația, senzațiile dureroase. El pierduse în întregime legătura cu lumea exterioară; cunoștința nu-i revenea. Medicii trebuiau să definească tulburările de importanță vitală și să concentreze asupra lor tratamentul de bază.

Cum poate fi însă îmbinat tratamentul fracturilor, care cere elongația membrelor sau pansament ghipsat, cu gravele tulburări ale respirației și cu comoția cerebrală, care necesită repaus absolut? A fost așadar nevoie să se renunțe la tratamentul prin procedee clasice al fracturilor, căci nu de el depindea în primul rând salvarea vieții savantului. Respirația discontinuă, frecventă, pe care medicii o denumesc „de tipul Cheyne-Stockes”, amenința să se oprească.

Între timp telefonul clinicii era asaltat de colegii și prietenii lui Landau de la Institutul de fizică al Academiei de Științe a U.R.S.S.

Astfel s-a deschis, în lupta cu moartea, „cel de-al doilea front”: medicilor li s-au alăturat fizicienii. Academicianul Kapița a telefonat neîntârziat guvernului.

O deosebită neliniște o stârnea starea organelor respiratorii și a inimii. Temperatura ridicată a dus la dereglarea activității cardiace. Și, ceea ce era de temut — colapsul acut — s-a întâmplat în ziua a patra. Pulsul dispăru, tensiunea scăzu la zero, encefalogra-

ful rămase nemișcat: survenise moartea clinică! Dar ea nu i-a surprins pe medici. O așteptau și erau gata s-o înfrunte.

S-au luat măsuri urgente: a fost secționată artera radială a mâinii stângi și s-a efectuat, sub presiune, o transfuzie arterială. S-au introdus în venă efedrină, adrenalină, strofantin, cardiamin. Aparatul de respirație artificială funcționa permanent.

Viața revenea treptat, dar pentru puțin timp. „Moartea” a survenit încă de trei ori — în ziua a 7-a, a 9-a și a 11-a. Și de fiecare dată medicii, înarmați până în dinți, au învins.

— În 20 de ani de practică am văzut multe, însă cu un caz atât de complicat nu m-am întâlnit până acum. Faptul că Dau trăiește de trei săptămâni reprezintă în sine un miracol! — spunea Nikolai Grașcenkov, membru al Academiei de Științe medicale, la 1 februarie. Am fost în camera lui. Landau amintea și înainte de Don Quijote: era înalt, mobil. De data aceasta semăna cu un Don Quijote înfrânt, dar care nu renunța la luptă. Întregul său corp era încordat într-un chip nenatural. Avea profilul unui vultur. Ochii săi scăpărători nu vedeau nimic. Se părea că erau ațintiți într-acolo unde oamenii din cameră nu puteau privi. Mina stângă, complet bandajată după nenumărate injecții, era ridicată în sus, parcă

După cincizeci de zile petrecute între viață și moarte, iată-l pe profesorul Landau împreună cu soția sa, Kora.

Nenorocirea s-a întâmplat în dimineața de duminică 7 ianuarie 1962, pe șoseaua asfaltată care leagă Moscova de orașul fizicii nucleare, Dubna.

Nimeni nu poartă vreo vină. Timpul era mizerabil, o crustă groasă de gheață acoperea șoseaua. Deodată, în fața automobilului apăru o fetiță. Autoturismul frină brusc și derapă spre partea stângă a șoselei. Din direcția opusă se apropia un camion cu viteză mare. Nimic nu mai putea împiedica ciocnirea. Camionul lovi cu putere autoturismul și întregul șoc îl simți persoana care ședea la stânga, în spate: academicianul Landau.

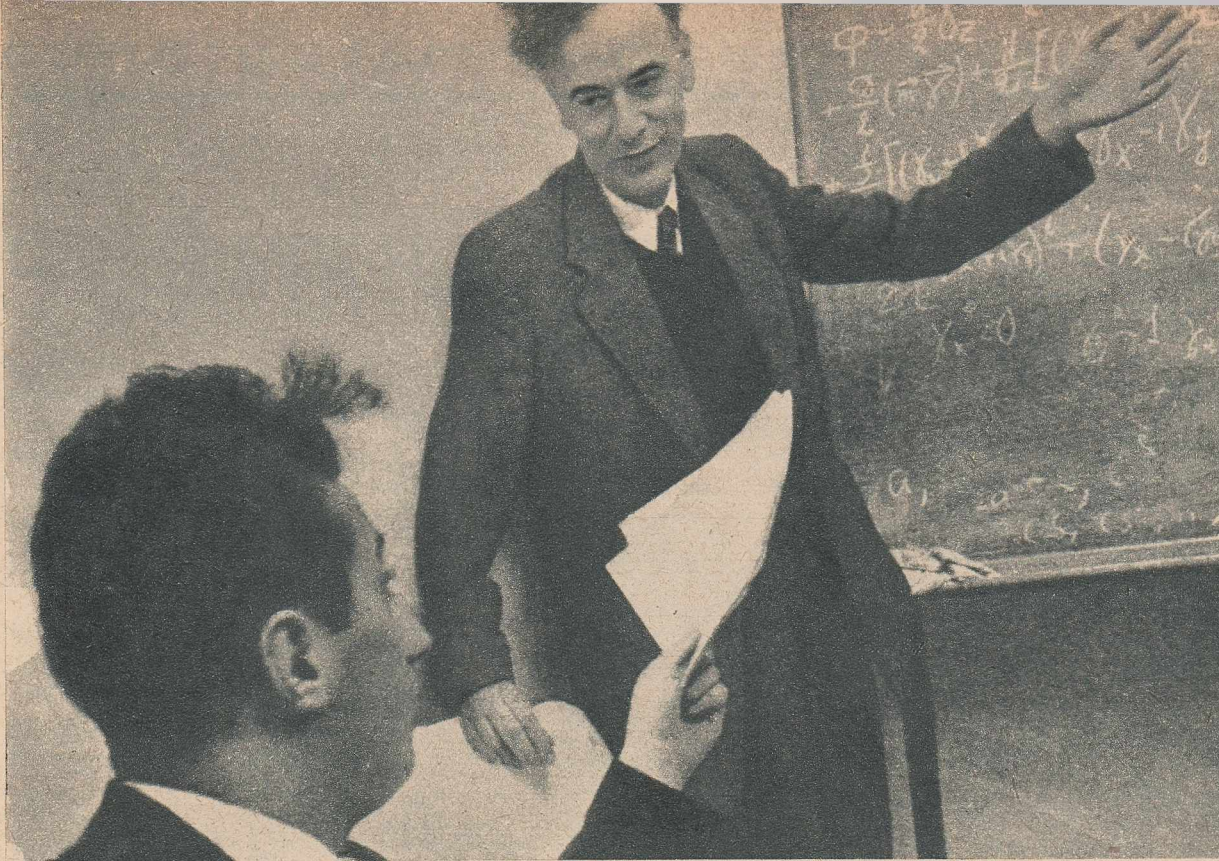
Un detaliu fantastic: nici un ou nu s-a spart!

Nenorocirea a fost cu atât mai mare cu cât mașina era condusă de elevul lui Landau, tânărul

fizician-teoretician S. Plecau într-o excursie duminicală. În spate, ședea soția lui S. Între ea și Landau se afla un coș cu ouă crude. Soților S. nu li s-a întâmplat aproape nimic. Un detaliu fantastic: nu s-a întâmplat nimic nici coșului, nu s-a spart un singur ou! Landau însă...

Salvarea îl transportă la Spitalul nr. 50 — cel mai apropiat — la etajul al cincilea, la clinica de traumatologie. Corpul zdrobit nu dădea semne de viață. Asupra lui se aplecă medicul de serviciu, Lidiia Pancenko. Din acel minut — erau orele 11.50 — a început bătălia dramatică pentru „reînvierea” academicianului Landau.

Duminica nu este cea mai potrivită zi pentru a începe o asemenea luptă. În institute și în diferite departamente nu se lucrează; sînt liberi și mulți din acei al căror ajutor imediat și priceput poate salva un om. Din fericire, însă, șeful clinicii de traumatologie, profesorul Valen-

indemnând la liniște și la nemișcare. Era o impresie de neuitat.

Statul major al fizicienilor

S-a întâmplat o minune? Nu, mai bine zis minuni în fiecare zi, în fiecare clipă, în decurs de șase luni. Mai întâi în Spitalul nr. 50, mai târziu în sanatoriul neurochirurgului Bordenkov. Erau minuni ale abnegației medicilor, surorilor, personalului tehnic.

Au intervenit însă și alte miracole. Ele se datoresc fizicienilor. De la prima oră după accident ei au manifestat o solidaritate demnă de admirat. Au hotărât să degajeze personalul spitalului, medicii, surorile și consultanții de toate preocupările secundare în afara celor exclusiv medicale. Oamenii de știință cu renume, care nu se pricop de loc în medicină, academicieni, membri corespondenți ai Academiei, docenți în științe fizico-matematice cunoscuți în lumea întreagă, oameni de aceeași vîrstă cu Landau, elevi și elevi ai elevilor săi, cu toții au preluat voluntar sarcini de curier, șofer, secretar, paznic, pînă și cele de muncitor necalificat.

„Comandamentul” s-a stabilit în camera de lucru a medicului șef al Spitalului nr. 50 și s-a transformat într-un centru care lucra zi și noapte și în orice clipă îndeplinea toate directivele medicilor. Peste 80 de fizicieni-teoreticieni au devenit membri ai acestui colectiv numeros și disciplinat. Aci se afla un carnet cu adrese și telefoane ale persoanelor și autorităților al căror ajutor putea fi uneori necesar. 223 de numere de telefon! Erau înregistrate acolo numele cele mai surprinzătoare, autoritățile cele mai neașteptate: birouri de transport, aeroporturi, laboratoare, oficii vamale, farmacii, ministere, magazine, tot felul de instituții medicale.

„Să fie găsit P.”

În zilele tragice în care Dau a murit de patru ori, erau de ser-

viciu în fața clădirii spitalului opt sau zece mașini ale institutelor Academiei și autoturisme particulare ale fizicienilor. Cu viteză fulger ele aduceau medici din toate colțurile Moscovei. În registrul de serviciu era scris:

„Alioșă! Să ții noaptea legătura cu R”.

„La orice agravare să fie chemat mai întii F”.

„Să fie găsit P. Oriunde!”

Cînd în ziua de 12 ianuarie totul depindea de un aparat de respirație artificială (plămîn artificial), un fizician s-a oferit să-l confecționeze imediat în atelierele Institutului de fizică. Evident, lucrul acesta nu era necesar, era o propunere naivă, dar din ce pornire nobilă izvorîse! Un plămîn artificial perfect a fost adus de la Institutul pentru tratamentul paraliziei infantile...

Landau zăcea într-un pat ciudat, unic în felul lui, special realizat pentru el la Institutul de fizică teoretică și experimentală al Academiei de științe. Acest pat avea, în terminologia fizicienilor, toate „gradele de libertate” necesare, adică era un aparat mecanic ideal, care permitea orice întoarceri și schimbări ale poziției corpului. De fapt, o mașină automată specială.

Desigur, într-un scurt reportaj nu se poate relata totul. Multe lucruri apar astăzi „sentimentale”, neverosimile, imposibile.

Odată ne-a condus în ascensorul spitalului, la etajul al cincilea, secretara medicului șef. Cînd am ieșit din ascensor, pe neașteptate ea exclamă:

— Doamne, m-am îndrăgostit!

— De cine?

— De ei! — răspunse ea și adăugă: Mi i-am imaginat pe fizicieni cu totul altfel. Am crezut că sînt oameni seci și înfumurați, însă sînt oameni de aur!

Un adevărat scenariu de film

De ce a spus academicianul Kapița că pe tema cazului Landau s-ar putea turna un film cu titlul „Dacă toți oamenii de știință din

lume”? Să revenim la ziua accidentului.

După primul examen, medicii au spus că în asemenea cazuri trebuie folosit un preparat special, străin.

Piotr Kapița a trimis atunci, imediat, trei telegrame vechilor săi prieteni, oameni de știință: cunoscutului fizician Blackett la Londra, lui Bicard, asistentul renumitului Paul Langevin, la Paris, și fiului lui Niels Bohr la Copenhaga. Kapița n-a telegrafiat direct lui Bohr, nevrînd să-l neliniștească inutil pe bătrînul profesor al lui Landau comunicîndu-i tragicul accident.

A doua zi a sosit o telegramă din partea lui Bohr cu știrea că medicamentul a fost expedit. Însă... la Copenhaga se făcuse o confuzie în legătură cu denumirea medicamentului și Bohr... expediase un alt medicament, inutil.

Bicard a telefonat imediat de la Paris la Praga. L-a anunțat pe prietenul său Nemeč, de la Uniunea internațională a oamenilor de știință, despre cele întîmplate; acesta a vorbit cu academicianul Sorn, care a trimis neîntîrziat medicamentul necesar.

Oamenii de știință cehoslovaci au mai dat de două ori o contribuție de seamă la salvarea vieții lui Landau. Neurochirurgul Zdenek Kunc, binecunoscut peste frontierele Cehoslovaciei, a zburat de două ori cu avionul la Moscova, în luna ianuarie și martie, dînd sfaturi foarte competente.

Să continuăm însă cu cele ce s-au întîmplat în primele zile. Telegrama academicianului Kapița nu l-a găsit la Londra pe profesorul Blackett. Ea a fost predată imediat lui John Cockroft, cercetător de frunte în domeniul fizicii atomice, care a început să caute medicamentul. În acele ore critice a telefonat și Evgheni Lifșiț la Oxford, editorului Maxwell, care publicase în

Anglia lucrarea lui Landau și Lifșiț „Fizica teoretică”. Cockroft și Maxwell au căzut de acord asupra celor ce trebuiau să facă. A doua zi avionul sovietic TU-104 a fost reținut o oră în plus pe aeroportul din Londra pentru a prelua un pachet cu medicamente cu destinația Moscova, purtînd adresa laconică „Mister Landau”.

Un alt amănunt: Maxwell trecea el însuși printr-o tragedie personală: fiul său zăcea de multe zile în agonie după un accident de automobil. Maxwell știa din experiență amară că Landau va necesita apoi alte medicamente speciale și antibiotice prețioase care nu se găseau nici în Anglia. Și el a luat toate măsurile pentru obținerea lor.

În fiecare zi au început să sosească pe aeroportul Șeremetievo de lângă Moscova pachete cu medicamente de la diverși expeditori din Belgia, Germania, S.U.A. Discipolul lui Landau, eminentul teoretician profesorul S., a devenit „curier” între Șeremetievo și Spitalul nr. 50.

La cîtva timp după accident un consult medical internațional (un canadian, un cehoslovac și doi francezi), în frunte cu renumitul neurochirurg Penfield, a stabilit că traumatismul n-a lăsat urme în creier. Consultul a calificat vindecarea lui Landau drept o mare victorie a medicilor sovietici.

Cum va continua însă procesul de vindecare? Penfield și-a exprimat nădejdea că va reveni și conștiința.

Și în adevăr, într-o zi de martie Landau și-a revenit.

Un caz unic în anele medicinei

Începea „dezghețul”. Înainte se spunea că absența de oxigen în celulele creierului timp de mai mult de 6 minute duce în mod sigur la distrugerea celulelor nervoase. Neurochirurgul profesor Boris Egorov a declarat în legătură cu aceasta:

— Cazul pacientului nostru ne obligă să revedem amănunțit întreaga experiență medicală din acest domeniu, deoarece infirmă toate teoriile cunoscute. Putem bănuși că lovitura a provocat o comotie cerebrală atît de puternică încît legăturile dintre structurile celulare ale creierului au fost derulate, întrerupte. S-a reușit restabilirea legăturilor. Putem considera aceasta drept o minune medicală.

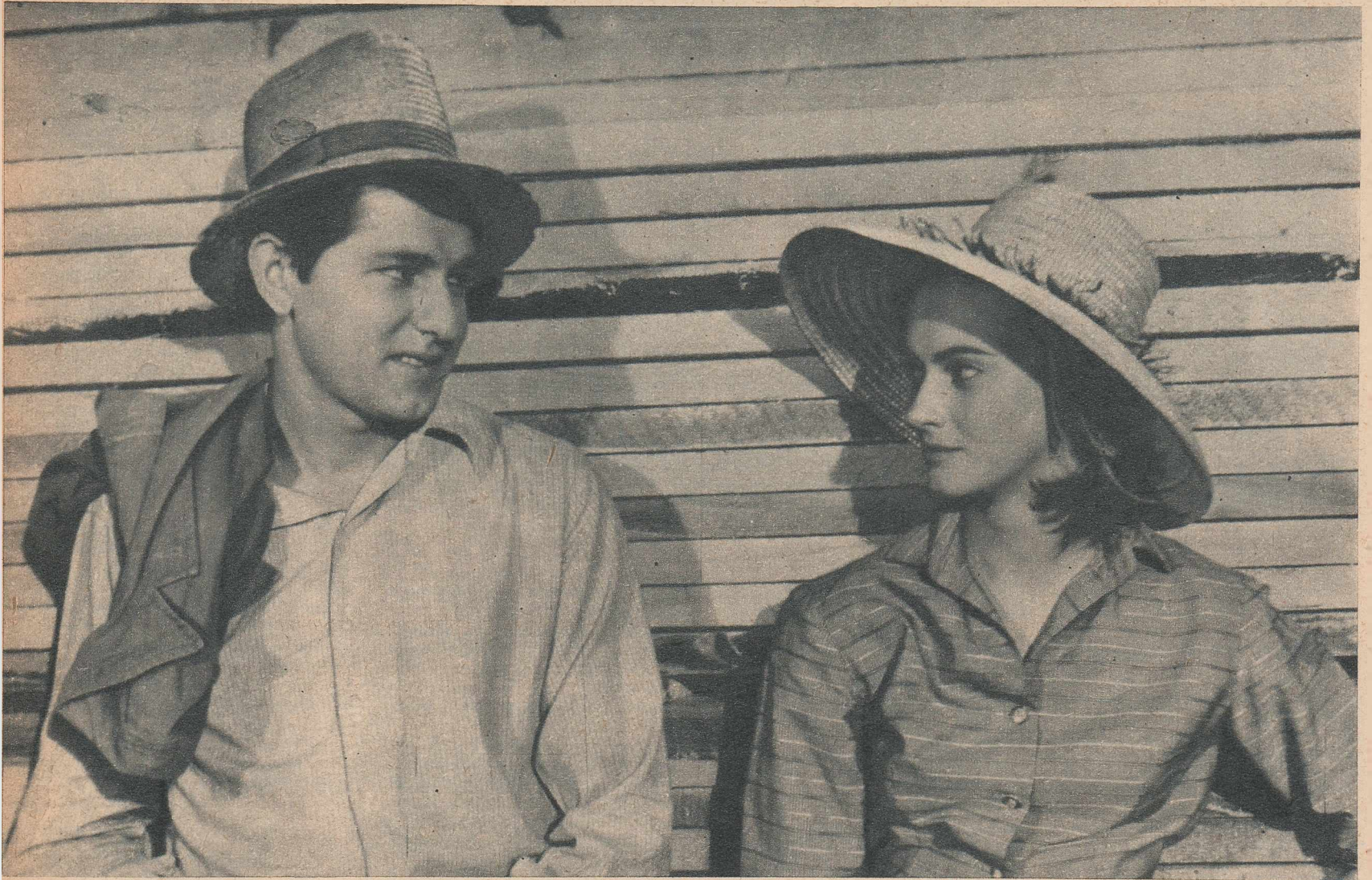
La mijlocul lunii iulie psihologul care îngrijea de bolnav a trebuit să cheme prieteni de-ai savantului la „orele de exerciții”, deoarece nivelul matematic al discuțiilor devenea treptat prea înalt, inaccesibil pentru psiholog.

— Zi de zi îi merge mai bine — spune profesorul Grașcenkov.

— Încă nu bine de tot, dar se refacă — ne asigură profesorul Lifșiț.

Această acțiune neobișnuită, salvarea în împrejurări dramatice a unuia din cei mai mari oameni de știință ai veacului nostru, se apropie de un sfîrșit fericit.

Cadru din noul film românesc „Partea ta de vină”.

„PARTEA TA DE VINĂ”

Prologul
unei premiere

Mihai Brad a poposit la redacția de scenarii cu un an în urmă, prezentându-se firesc, cu simplitate:

— Sînt băiat de moș. Am venit pe șantier să muncesc.

— Ce știi să faci?

— Ciubere...

Răspunsul ne-a înveselit. Hotărît, ne aflam în fața unui personaj original, apariție neobișnuită în peisajul dramaturgiei noastre cinematografice. Eram curioși să-l cunoaștem îndeaproape.

— Și de ce vrei să lucrezi pe șantier?

— Cum de ce? String ceva parale, mă întorc în sat și-mi ridic o casă cum nici n-au visat ai mei.

— Doar pentru atîta?

— Da' ce, e puțin? Am fost sărac. Vreau să cîștig acum.

Se complicau lucrurile. Tînărul simplu devenea un caracter complex, cu contradicții grave pentru un personaj pozitiv. Ce era de făcut?

— Ascultă, Mihai, tu știi ce e aceea „conștiință”? Tu nu ai nici de doi bani...

După o scurtă pauză, un răspuns ce se vrea hotărît:

— Știm de toate. Avem de toate. Că doar am fost săraci în trecut.

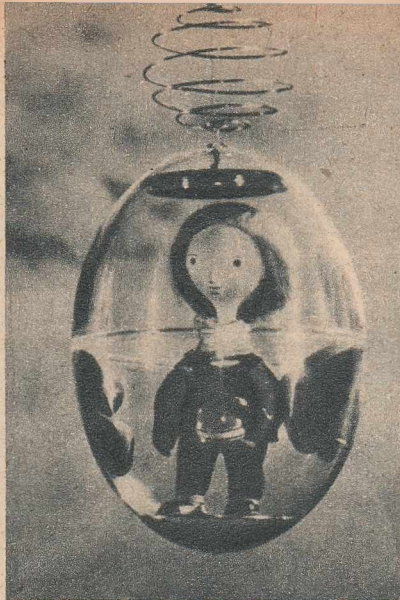
Și iată, pe scurt, cum un colectiv întreg, îndrăgind personajul scenariului prezentat redacției de Petre Sălcudeanu și Francisc Munteanu, l-a luat sub patronaj spiritual pe Mihai Brad. Filmul lui Mircea Mureșan vă va povesti în continuare cum a fost adoptat și călăuzit cu căldură, pas cu pas, de către colectivul șantierului, tînărul care credea că e de-ajuns să fi fost sărac cîndva ca să devii astăzi om de ispravă. Dintr-un țaran cu porniri individualiste — un muncitor de nădejde, cu o conștiință înaintată, iată drumul parcurs de eroul noului film românesc „Partea ta de vină”, drum străbătut în anii noștri de atîția oameni cinstiți, harnici, pe care socialismul i-a scos din găoacea lor și i-a îndreptat pe albia mare a colectivității.

Fără a fi spectaculos (deși nu lipsesc nici elementele de epic senzațional, nici firul melodramatic), conflictul filmului forează în adîncime psihologia unui interesant caracter cinematografic. Acomodarea munteanului îndrăgostit de mirosul de rășină cu modernul peisaj industrial,

iată o temă plastică pasionantă pentru operatorul talentat în descrierea cadrului, care e Nicu Stan. Și o revelație cinematografică: tînărul actor Papaiani, la primul său film. Proaspătului absolvent al institutului (după un an de activitate la teatrul din Sibiu) i se încredințează unul dintre rolurile interesante din dramaturgia noastră cinematografică. Spontan, cu un firesc al mișcării pe pînza care te cucerește de la prima apariție, plin de umor, tînărul actor realizează de la debut o creație. S-a născut un nou actor de film, vă veți spune, probabil. La leagănul lui au vegheat niște ursitoare bune: un personaj literar simpatic (devenit și mai simpatic prin prezența atît de personală a lui Papaiani), un regizor care știe să evidențieze detaliul psihologic expresiv și un operator care nu scapă din vedere, de dragul ambianței atrăgătoare, obiectivul central al unui asemenea gen de film biografic — actorul, purtătorul de cuvînt al autorilor. Îi urăm lui Mihai Brad drum bun către inima spectatorilor noștri!

Allice MĂNOIU

Bunicuța ciberne- tică

Așa își imaginează Trnka zborul prin Cosmos al eroinei sale.

Doă tradiționale personaje de basm — bunica și nepoțica — sînt eroinele noului film de păpuși (și pe alocuri de desen animat) al lui Jiri Trnka, autorul marilor succese ale genului: „Prințul Bajaja”, „Cîntecul preriei”, „Privighetoarea împăratului”, „Vechi legende cehe”, „Visul unei nopți de vară”, „Aventurile bravului soldat Svejk”.

De astă dată imaginația părintelui filmului de animație ceh ne poartă înainte spre viitor, printre stelele galaxiei noastre, într-o lume a ciberneticii atotstăpînitoare.

Nepoțica locuiește încă pe străvechea planetă Terra, cu bunicuța, în timp ce părintii ei lucrează undeva printre aștri. Mama face parte dintr-o expediție geologică, iar tatăl pilotează rachete. Într-o zi, primind o locuință nouă într-o așezare cosmică, părinții își cheamă fetița la ei. Dar nu au timp să se ocupe de ea și o încredințează unei... bunicuțe cibernetice. E un fotoliu mare, înzestrat cu un ochi magic, și e în stare să facă de toate, s-o și distreze pe nepoțică, ba chiar să-i dea și povești morale. Dar, vai! Bunica cibernetică e incapabilă să-i dea copilului căldura și dragostea de care simte nevoie...

Singurătatea omului într-o lume artificializată la culme, în care nu mai e loc de relații și sentimente omenești, aceasta pare să fie tema — deosebit de actuală — a acestui film.

„Nu sînt împotriva progresului, a tehnicii — ține să precizeze Jiri Trnka. Sînt doar împotriva fetișizării tehnicii. Nu admit ca tehnica să-l supună, să-l terorizeze în vreo formă oarecare pe om... Oamenii au început să umble cu «tranzistorul» în mîna pe străzi, nemiavînd ochi și urechi pentru altceva. Iar seara, cînd vin acasă, se așază în fața televizorului. Nu le mai rămîne nici o clipă pentru ei înșiși sau unuia pentru celălalt...”

Un nou Raskolnik- kov

Pentru a treia oară romanul „Crimă și pedeapsă”, capodopera scriitorului rus F. Dostoievski, va vedea lumina ecranului în Franța. O primă versiune, datînd din anii antebelici, îi avea drept interpreți principali pe Pierre Blanchard și Harry Baur. A doua, realizată în 1956, aducea în rolurile judecătorului și al lui Raskolnikov pe Jean Gabin și Robert Hossein. Și acum un nume nou vine să se adauge listei de celebri interpreți ai rolurilor dostoievskiene: Maximilian Schell (în fotografie).

L-am cunoscut într-unul din rolurile sale de debut, acela al medicinistului ratat din filmul „Căsnicia doctorului Danwitz”. De atunci, tînărul actor elvețian a urcat treptele unei cariere internaționale, deținînd rolurile centrale din filmele unor regizori de renume mondial ca Helmut Käutner („Pata din Flandra”), Laszlo Benedek („Copii, mame și un general”), Edward Dmytryk („Leii tineri”), Stanley Kramer („Verdictul de la Nürnberg”) și Vittorio de Sica („Sechestrații din Altona”). El aparține unei familii în care arta dramatică are o tradiție adînc înrădăcinată. Hermann Karl Schell, tatăl, e un poet și dramaturg de mare notorietate în țările de limbă germană. Maria Schell, mama sa, fostă actriță a Burgtheater-ului din Viena, conduce în prezent secția de comedie a Conservatorului din Berna. Fratele său mai mare, Karl, vorbește și joacă teatru în opt limbi și a reputat frumose succese pe scene din Paris, Veneția, München, Roma, America de Sud sau Africa. Între timp, mai găsește răgaz să compună două concerte pentru pian și orchestră, să scrie o carte de amintiri, să picteze și să expună. Max și Grilla au debutat împreună ca prinți și prințesă într-un basm dramatic scris de tatăl lor. Mai tîrziu ei aveau să cunoască, sub numele de Maximilian și Maria Schell, o notorietate mondială! Dar și mezină familiei se dedică teatrului: Maria Immaculata Schell a hotărît să-și facă singură un nume. Sub pseudonimul Editha Nordberg ea interpretează pe scena teatrului din Düsseldorf roluri de eroine din repertoriul clasic și modern.

Ana ROMAN

STELELE ECRANULUI POLONEZ

Cele cîteva artiste ale ecranului polonez pe care le prezentăm mai jos nu epuizează nici pe departe plelada de tinere talente ce s-au afirmat în ultimii ani. Ele oferă doar o idee asupra varietății de tipuri și temperamente ce populează filmul polonez.

Lucyna Winnicka și-a cîștigat o mare popularitate prin rolurile interpretate în filmele „Sub steaua frigilană”, „Umbra”, „Adevărul sfîrșit al războiului” și „Trenul de noapte”, realizate de regizorul Jerzy Kawalerowicz. Succesul ei în rolul titular din filmul premiat la Cannes, „Maica Ioana”, a confirmat poziția artistei printre fruntașii ecranului polonez.

Beata Tyszkiewicz a devenit, în ciuda celor 24 de ani ai săi, o „concurantă periculoasă” a Lucinei Winnicka. S-a remarcat pentru prima dată în filmul realizat după comedia clasicului polon A. Fredro, „Răzbu-narea”. După o serie de roluri secundare, printre altele în filmele „Vizita președintelui” (prezentat și pe ecranele noastre) și „Samson”, a reputat un mare succes în filmul „În noaptea aceasta moare un oraș”, premiat la Festivalul cinematografic internațional de la Moscova. Mai recent a realizat un nou rol în filmul

„Ziua morților”. Acum artista se consacră în exclusivitate studiului, pentru a absolvi Școala superioară dramatică de stat din Varșovia.

Wanda Kórczewska și-a început activitatea în cinematografie încă din anii cînd era studentă la Școala dramatică, în filmul de aventuri „Rancho Texas”. Recent a creat un personaj interesant în filmul „Un alt om”. Calitățile dovedite cu acest prilej au îndemnat pe realizatorii noului film „Vin oaspeții, vin...” să-i ofere Wandei principalul rol feminin din această comedie care narează aventurile unor polonezi din străinătate, veniți să-și viziteze rudele din patria lor de origine.

Gracyna Staniszevska a cucerit inimile spectatorilor prin emoționanta interpretare pe care a dat-o rolului Danusiei în „Cavalerii teu-toni”. Dintre principalele ei filme se pot cita: „Șchițe în cărbune”, „Atentatul” și „Crucea vitejilor”. În cursul actualei stagiuni ea culege aplauze pe scenele teatrelor varșoviene în rolul lui Dolly din piesa lui G. B. Shaw „Nu se știe niciodată”. În rolul Sașenka din „Cadavrul viu” de Tolstoi și în cel al Fanchettei din „Nemții” de L. Kruczkowski.

iniște. Vă rog iniște. Rămineți stană de piatră! Respirați ușor! Marele maestru al chiromanției, inconjurat de două vrăjitoare și de o clientă nefericită în dragoste, se concentrează...

Cu o farfurie, cu niște lumânări aprinse, cu nițel mercur și o sticlă de apă chioară, marele

maestru te face fericit, te leagă de cel ce ți-e drag sau te dezleagă de cel ce ți-e urit.

O femeie tânără, pe care soțul vrea s-o părăsească, a venit la „maestru”, implorându-l să cheme spiritele în ajutorul fericirii sale.

— Te voi face fericită! — exclamă vrăjitorul.

— Când? — întreabă femeia.

— Într-o lună, două, cinci, un

an. Depinde de marele spirit. Apropos, duduie, aș vrea să-ți spun de la început: dacă n-ai încredere în mine și în marele spirit, cu greu te voi ajuta, și nu pot să-ți dau garanții pentru fericirea dumitale, pentru legea soțului de căminul conjugal.

— Fiți fără teamă — mărturisește tinăra femeie. Îmi iubesc mult soțul și vă ofer tot ce-mi stă în putință dacă-l veți lega de casă. Cred însă că n-o să vă supărați dacă am o întrebare.

— Vă rog, doamnă!

— Cît mă costă?

— Stimată și distinsă doamnă, e o întrebare la care nu pot să-ți răspund imediat. În chestiile tarifare trebuie să mă consult cu marele spirit. El fixează tariful, după caz. Dumitale, domniță, ți se cer două lucruri: să nu-l superi pe marele spirit și să nu discuți cu nimeni despre faptul că eu te ajut să-ți păstrezi soțul.

Pentru prima ședință de vrăjitorie Maria T. a făcut pe dracu-n patru și a plătit 400 de lei.

Cu mâna pe bani și cu privirea fixată spre clientă, reprezentantul marelui spirit avertizează:

— Dacă spui cuiva că ai fost la mine, vei rămîne nefericită toată viața. Fiecare pas al dumitale, fiecare gest e în atenția spiritelor. Apropos, doamnă, pot-tim sticla asta cu apă. E binecuvîntată de marele spirit. Bei de trei ori pe zi. Cite un degetar, nu mai mult. E o apă sedativă.

— Ce-nseamnă sedativă, maestre?

— Ceva care vindecă rănile sufletești.

Farsorul rămîne singur. E melancolic. Vorbește pentru sine: „E frumusică tipa. Mi se pare că are și temperament. Nu trebuia s-o iert. Nu-i nimic. La a doua ședință nu-mi va scăpa”.

Marele vrăjitor, adică marele vierme cu înfățișare de om, pre nume Aurel Milac, zis Garabăț, zis Soni, cheamă la domiciliul său două larve care, de asemenea, au chipuri și nume de oameni: Marianti Popescu și Mazila Gheorghe. Sînt ajutoarele sale întru escrocherie.

— Deseară, scumpele mele ucnice, vă ofer o masă bogată. Am o clientă prostuță și fraieră. Dă totul.

— Chiar totul? — întreabă Marianti.

— Absolut totul. Sînt convins. Ascultă, Marianti: ți-o pasez ție pe fraiera asta, să „lucrezi” cu ea. Mi-ai spus că dorești să-ți completezi lenjeria. Ți se oferă acum o ocazie.

După o săptămînă Maria T. revine la marele vrăjitor. Maestru camuflează ferestrele, închide ușa, bolborosește cîteva cuvinte magice, după care îi poruncește clientei:

— Dezbracă-te!

Femeia se rușinează:

— Nu pot să fac acest lucru, nu pot...

Nervos, transfigurat, viermele bolborosește din nou cîteva cuvinte magice, stinge șase lumînări, lasă aprinsă doar una, împreunează mîinile a rugăciune și zice:

— În numele marelui spirit îți poruncesc să te dezbraci!

★

Peste alte cîteva săptămîni, Maria T., neputînd să facă rost de bani, se roagă de maestru s-o mai aștepte.

— Nu-i nimic, domniță, marele spirit mi-a spus că se mulțumește și cu unele obiecte.

★

Nu trece multă vreme și cei trei viermi, obosiți de lene și desfrîu, împart prada „cucerită” de la Maria T. și de la alți clienți săraci cu duhul: un aparat de radio „București 500”, un palton de damă, un aragaz etc., plus banii extorcați.

Viermii continuă să se îngrășe. Mîncă bine, se îmbracă bine, își pot permite să chefuliască, să hălăduiască. Marianti Popescu aduce noi clienți: Alexandru N. și Mihai C.

Într-o bună zi, Marianti, fire mai prudentă, îi spune lui Aurel Milac:

— Aurică, ne expunem, dragule. Ar fi bine să fim mai prudenți și s-o încetinim nițel cu meseria noastră. Ți-aș propune ceva: să-ți iei un serviciu undeva, numai așa, de formă.

Punctul acesta de vedere și mai cu seamă propunerea cu serviciul îl scot pe Aurel Milac din sărite:

— Te credeam femeie deșteaptă, Marianti. Trebuie să constat, cu regret, că am colaboratori lipsiți de imaginație, ca să nu spun lipsiți de deșteptăciune. Ar fi trebuit să-ți între de mult în cap ideea că atîta timp cît pe lume mai există fraieri și proști eu n-am nevoie de serviciu. Mă înțelegeți? Am, adică avem, o meserie ușoară și bănoasă.

A trecut un an, au trecut doi, și cei trei viermi — Aurel Milac, Marianti Popescu și Mazila Gheorghe — au continuat să-i jumulească de bani și numeroase obiecte de uz casnic pe puținii naivi care le cădeau în labe. Ca să se pună la adăpost de orice pericol, aveau grijă ca după ședințele de vrăjitorie să smulgă clienților și unele declarații compromițătoare. Vorba lui Aurel Milac: „Proștilor nu trebuie numai să le iei banii, dar și să le bagi pumnul-n gură”. Ați priceput? Vrăjitorii erau nu numai escroci, ci și șantagiști.

Dar, așa cum trebuia să se întîmple, ulciorul viermilor n-a mers la apă pînă la infinit. Într-o bună zi s-a spart. Cumnecum, s-a făcut hîrburi. Viermii au fost nevoiți să se tirască în fața tribunalului. Primul vierme — Aurel Milac — a încercat să se folosească de unele declarații ale clienților săi. Nu s-a prins. Pe „marele spirit” nu l-a invocat să plodeze întru apărarea sa, intrucît Milac n-a crezut niciodată în existența lui. Numai — vorba lui — fraierii au crezut.

După care gașca vrăjitorilor a poposit acolo unde-i era locul, adică după gratii. De altfel, doi dintre cei trei — Aurel Milac și Mazila Gheorghe — erau cunoștințe mai vechi ale tribunalelor: în urmă cu ani ei au făcut închisoare pentru furt și pentru speculă. Fiînd elemente parazitare și descompuse, nu s-au învățat minte, ci au continuat și după ispășirea pedepsei să trăiască necinstit, pe seama unor oameni naivi și înapoiți.

Cei care au fost escrocați și-au primit înapoi banii și lucrurile. Ei merită însă să fie sancționați cu mustrea întregii opinii publice. Pentru mentalitatea lor. Pentru rușinea pe care au făcut-o familiilor lor. Pentru prostie.

George CIUDAN

VRĂJII

Carabinieri — te-
roarea celor din Or-
gosolo.

ORGOSOLO

PĂSTORI
CARABINIERI
ȘI BANDIȚI

Reportaj din Sardinia de Andrzej BINKOWSKI

Pe o stradă din Or-
gosolo, printre oa-
meni dintre care cei
mai mulți așteaptă
fericita ocazie de
a-și găsi ceva de
lucru.

M

i s-a spus: „Adevărata Sardinie o găsești la Nuoro”. Am vrut să cunosc această Sardinie adevărată și de aceea am plecat într-acolo.

Am poposit la Orgosolo, un orașel din provincia Nuoro. O aglomerare de străzi înguste și de case cu tencuiala scorojită. Pavajul străzilor este alunecos din cauza umezelii provocate de norii albicioși care plutesc, fără început și fără sfârșit, între versanții munților. Femei în rochii lungi, negre, cară de la moară coșuri cu făină. Le poartă pe cap, după obiceiul arab, și pășesc drepte ca niște bețe, iar când vreau să le fotografiez dispar spe-riate.

În umbra civilizației

Într-o dimineață am fost, în piața orașelului, martorul unei scene în care elemente ale tehnicii moderne se îmbină cu altele, caracteristice evului mediu. Dar iată despre ce e vorba. Din Nuoro sosiseră, cu un camion, niște negustori. Camionul era încărcat cu încălțăminte, stofe și diferite obiecte de uz casnic. Difuzorul de pe mașină anunța neconținut că aceste mărfuri „se vind” la prețuri convenabile... în schimbul brânzei de oi. Subliniez: în schimbul brânzei și nu cu bani. Cu alte cuvinte, troc ca în evul mediu.

În anul 1945 publicistul italian Franco Cognatta a stat cîtva timp în Orgosolo. El a notat următoarele cuvinte ale unui păstor: „De 17 ani n-am mai plecat din Orgosolo, iar înainte de această dată mă duceam doar din cînd în cînd spre interiorul insulei — o dată la 3-4 ani. Ce să caut acolo? Aici mă simt mai bine. Nu am făcut niciodată armata. Am fost chemat la recrutare, la Nuoro, dar au găsit că sînt prea mic de statură. Am mai fost acolo o dată, cînd m-au arestat: în apropierea casei mele fusese găsită o pușcă. Ce știu despre continent? N-am idee ce este acesta. Acum păzesc păsările. Înainte păzeam oile. Nu știu ce înseamnă bani, nu cunosc valoarea lor. Mi-e frică să privesc în oglindă. Abia acum 10 ani mi-am procurat un pieptene. Cale ferată? Ce-i aia? Avion? Da, o dată am văzut un avion zburînd. Radio? N-am auzit niciodată. Ziare? Am văzut, dar nu știu să citesc. Nu știu italienește. Pușcă? Da, știu ce-i aia, dar nu știu să trag, mi-e frică de ea. Amintiri? Îmi aduc aminte numai de oi, dar acum nu am de-a face decît cu păsări”.

Interlocutorul lui Franco Cognatta nu constituie o excepție. Din statistica oficială rezultă că în Sardinia există, în general, 70% analfabeți și semianalfabeți, dintre care printre păstori 85%, iar printre pescari și marinari 79%. Aceste cifre sînt concludente.

„Criminali innăscuți”

Soarta oamenilor din Orgosolo poate fi considerată ca una dintre cele mai puțin obișnuite. De trei milenii ei se află sub dominația politică și polițienească a altora. După cartaginezi au venit romanii, apoi bizantinii, spaniolii și italienii. Toți aceștia s-au menținut aici numai cu ajutorul armatei și al unui crunt regim polițienesc. Relațiile dintre locuitorii din Orgosolo și autorități s-au caracterizat întotdeauna prin conflicte și ciocniri, încordare și animozitate.

Autoritățile italiene nu manifestă înțelegere pentru greaua moștenire lăsată populației din Sardinia. Ba chiar unele oficialități au față de locuitorii o atitudine pur și simplu rasistă. Dr. Goffredo Volpes, prefect în Nuoro, declara de pildă că cei din Orgosolo constituie o rasă de animale sălbatice și nu vor deveni niciodată ființe pașnice.

Același Goffredo Volpes susținea, de asemenea, fără pic de jenă că s-ar putea „face ordine” în această provincie numai dacă s-ar aplica metodele lui Mussolini, prin deportarea unui număr însemnat de locuitorii din Orgosolo. Iar într-un articol de fond ziarul „Messaggero” a cerut trimiterea la Orgosolo a unei expediții disciplinare, în timp ce „Quotidiano Sardo” a propus chiar ca Orgosolo să dispară de pe harta țării.

Nu este deci de mirare că, vorbind de locuitorii din Orgosolo, carabinieri de aici folosesc atît de des expresiile: „rasă de criminali”, „criminali innăscuți”.

Locuitorii din Orgosolo nu protestează

Păstorul surde fotografului. Dar viața lui grea nu-l prea oferă prilejuri de bucurie.

contra activității polițienești, dacă aceasta e îndreptată împotriva unor criminali. Din păcate însă, teroarea polițienească are aici un caracter totalitar, ea se aplică tuturor locuitorilor fără nici un discernămint.

De sute de ani la fel

În provincia Nuoro, situată înspre nordul Sardiniei, natura nu este cîtuși de puțin darnică; înălțimile munților, acoperite cu puțină iarbă, nu par prietenoase cu omul.

Păstori — majoritatea locuitorilor din provincia Nuoro sînt de sute de ani numai păstori — privesc neliniștiți către cer: vor cădea oare ploii la timp și în cantitate suficientă? Ei privesc de asemenea cu îngrijorare pămîntul: cum va crește iarbă? Va fi suficientă pentru turmele lor?

În provincia Nuoro nu s-a schimbat aproape nimic de sute de ani. Ba s-ar putea chiar spune că situația păstorilor este astăzi mai rea decît în trecut. În trecut păstori au fost proprietarii pămîntului pe care pășunau oile, dar majoritatea acestor oameni și-au pierdut de mult pămîntul. Acum păstori iau în arendă luncile de la proprietarii pă-

mîntului. În consecință, șase zecimi din veniturile realizate de pe urma acestor oi intră în buzunarele proprietarilor de pămînt. Șase zecimi! Pare de necrezut și totuși este purul adevăr.

În trecut păstorul era un om independent. Producția se găsea în mîinile lui. Regimul economic din Italia modernă l-a „degradat”: astăzi el nu este decît paznicul turmelor și mulgătorul oilor.

Dar chiar înainte ca el să fi muls oile, laptele a și fost vîndut. Cui? Celor care acordă păstorilor — întotdeauna lipsiți de bani — credite. Creditorii sînt industriașii care se ocupă în Sardinia cu fabricarea brînzeturilor: Galbani și Locatelli, Albano și Dalmasso. Prețul laptelui nu e stabilit anticipat, ci după predarea lui. Astfel industriașii pomeniți mai sus fixează ei înșiși prețurile. Iar păstori pierd ceea ce ar putea câștiga dacă ar fabrica ei înșiși brînză.

Hoții de oi

Mizeria este factorul care creează condiții prielnice pentru crime. Cît crește mai puțină iarbă cu atît se înmulțesc furturile.

Istoria unui bandit

De pe urma lui Pasquale Tandeddu a rămas foarte puțin în Orgosolo: actul de deces, păstrat în arhiva primăriei, și un mormânt la cimitirul local. Într-o dimineață de toamnă funcționarul oficiului de stare civilă mi-a arătat cartoteca celor decedați în anul 1954. Tandeddu își avea și el fișa: fiu al lui Antonio Cristof și al Ranei Francesca, s-a născut la 3 februarie 1926 și a murit la 26 noiembrie 1954. După aceea omul de serviciu al primăriei și-a luat cheile și m-a condus la cimitir. Printre rîndurile de morminte am găsit o simplă tablă neagră, fixată pe zid. Pe tablă—o inscripție abia vizibilă: PASQUALE TANDEDDU.

Acest om a sîrșit prost, dar cine e vinovat de asta?

După ce a primit un bacșiș, cel ce mă însoțea mi-a povestit o seamă de lucruri.

Pe vremea cînd Pasquale era tînăr, nimeni nu i-ar fi putut prezice un sîrșit atît de tragic, deși la vîrsta de 16 ani el a fost arestat și condamnat la 6 luni închisoare, dar asta pentru o bătaie cu prieteni de-ai lui.

Totul ar fi mers bine dacă nu s-ar fi certat în 1947 cu un carabinieri. Poliția din Nuoro este foarte severă. Iar judecătorii îi consideră pe toți locuitorii bandiți. Tandeddu a fost arestat și condamnat la 14 luni.

În anul 1949 a fost invitat să se prezinte la poliție. Tandeddu n-avea nimic pe conștiință, dar îi era frică. Nici nu e de mirare. El știa că mulți oameni care n-au făcut nimic rău, dar care pentru un motiv oarecare nu erau simpatizați de poliție, erau deportați pe o insulă în apropierea Siciliei. De aceea Tandeddu nu s-a prezentat, ci s-a ascuns în munți. Astfel a fost împins pe o cale pe care este ușor să devii un criminal adevărat. Cum pentru a-și procura de-ale mîncării avea nevoie de bani, trebuia să facă rost de ei într-un fel oarecare...

După ce Tandeddu a fugit, întreaga sa familie — tată, frate și soră — au fost arestați și deportați fără nici un motiv. Cîte crime a comis de atunci Tandeddu? I se atribuie numeroase furturi și omoruri, fără să existe însă vreo certitudine în această privință.

În una din ultimele zile ale lunii noiembrie 1954 Tandeddu a fost surprins, la 5 km de Orgosolo, de o patrulă de carabinieri. A fost împușcat în cap, în gît și în piept. Asupra sa s-au găsit: o mască, o sticlă cu vin și o pungă cu brînză.

Toți locuitorii din Orgosolo care judecă rațional știu că Pasquale Tandeddu nu a fost un criminal de rînd. El a fost un om care s-a revoltat și care nu a mai vrut să suporte nedreptățile. Desigur, calea „revoltei” aleasă de el a fost greșită, nechibzuită, iar sîrșitul său a fost tragic.

Așa lucrează poliția

În anii de după război, în Orgosolo și în așezările vecine s-au făcut numeroase razii.

Cînd, la 9 decembrie 1949, a fost ucis un bogătaș din Orotella, 150 carabinieri, înarmați cu puști-mitraliere, au făcut percheziții în 50-60 de case. Cel puțin jumătate din bărbații găsiți acasă au fost duși în piață cu mîinile ridicate, iar femeile și copiii au fost ținuți în casă sub supravegherea carabinieriilor. După 5 ore de torturi, 100 de bărbați au fost transportați cu camioanele la închisoarea din Nuoro. Unii au fost puși în libertate după cîteva zile, alții abia după cîteva luni.

Măsuri similare au fost luate în Orgosolo în septembrie 1950. Atunci au fost arestați 200 de bărbați, dintre care 12 au fost deportați.

Din martie 1954 poliția a obligat pe toți locuitorii provinciei Nuoro să se fotografieze la biroul poliției cu un număr atîrnat de gît, să-și depună amprentele digitale și să-și facă autobiografia.

Particularitatea cea mai tristă a metodelor polițienești aplicate în provincia Nuoro o constituie însă comisia pentru controlul polițienesc și deportări, care s-a păstrat pînă astăzi. Datorită acestei instituții, poliția din Orgosolo înlocuiește în cea mai mare parte justiția în funcția ei cea mai importantă și complicată, adică în conducerea proceselor.

Existența acestei „Comissione provinciale per l'Ammonizione ed il Confine” este ilegală și contrară codului penal. În această instituție originală pot fi întîlnite unele absurdități juridice; în primul rînd tribunalul nu este condus de judecători, ci în majoritatea cazurilor de autoritățile polițienești; astfel, printre cei ce împart „dreptate” se află chestorul, comandantul carabinieriilor, prefectul etc.

Pentru a condamna pe cineva sînt suficiente cîteva bănuieli; nu este necesară o dovadă de vinovăție. Aceasta este o nesocotire a tuturor drepturilor cetățenești. Nu prevede oare art. 13 din constituția Italiei că nici un cetățean nu-și poate pierde libertatea fără condamnarea de către un tribunal? Nu prevede oare art. 25 că un cetățean nu poate și nu trebuie să fie condamnat decît de un tribunal normal?

Vinovați nu sînt oamenii

Metodele poliției, copiate din timpurile lui Mussolini și bazate pe „experiența” din Africa, sînt considerate de autorități ca eficiente. Dar nici o metodă polițienească nu poate constitui o rezolvare a situației sociale complicate din partea centrală a insulei.

După ce autobuzul care duce de la Nuoro la Orgosolo părăsește ultimele străzi, el începe să urce pe un drum sinuos, între munții stîncoși și neprietenoși, unde așezările sînt atît de rare încît numărul locuitorilor pe kilometru pătrat este adesea numai de 12. În acești munți, departe de orice civilizație, separați pentru mai multe luni de nevestele și copiii lor, trăiesc păstorii. Viața primitivă și dură îi face brutali și trezește în ei înclinații dușmănoase. Mizeria și lipsa de cultură vin să agraveze situația.

Așadar, de vină nu sînt oamenii, ci condițiile economico-sociale. Astăzi Sardinia, ca și Sicilia, deține „recordul” populației cu cele mai scăzute venituri. Industria, reprezentată prin complexul chimic Montecatini — unul din marile monopoluri italiene — se rezumă la extracția minereului și trimiterea lui „pe continent” pentru prelucrare, iar agricultura se practică cu cele mai învechite mijloace. Adoptarea planului de re-

Doi lumi.

Nu e nimic mai simplu decît furtul unei oi. Și unii care au prins o dată gustul, încearcă să-și creeze astfel venituri în mod permanent.

Proprietarii oilor furate nutresc gînduri de răzbunare și vai de hoțul care le-a căzut în mîini. Locuitorii provinciei Nuoro—pe care statul și autoritățile polițienești îi oprimă de sute de ani și care știu că la oficialități nu au găsit niciodată dreptate — încearcă să și-o facă ei înșiși. În liniștea serii se aud adesea, pe neașteptate, detunături de pușcă automată sau cîte o detunătură izolată a unei arme de vînațoare pe care ecoul munților o repetă. Cineva a fost ucis, altcineva a devenit un ucigaș. Dar cine? În majoritatea cazurilor poliția nu află cine a ucis, dar familia victimei începe ea însăși să caute ucigașul. Singele se plătește cu singe.

Poliția începe să ia măsuri. La postul de carabinieri, situat pe o stradă laterală din Orgosolo, sînt anchemetați oamenii bătrîni. Dar locuitorii din Orgosolo tac chiar atunci cînd știu ceva. Ei au tăcut și atunci cînd carabinieriierii l-au urmărit pe tînărul Pasquale Tandeddu.

naștere economică și socială a insulei, propus de deputații comuniști și bazat pe două probleme fundamentale — industrializarea și reforma agrară — ar face ca o dată pentru totdeauna să fie tăiate de la rădăcină condițiile care generează crima. Dar autoritățile din Italia au încredere numai în medicamentul care, după părerea lor, este miraculos: poliția. Mă gîndesc la toate acestea în momentul în care autobuzul cu care călătoresc, înaintînd pe drumul în serpentină, mai trece o dată pe lîngă postul de carabinieri.

Mulți oameni din Italia denumesc Sardinia „Africa italiană”.

Nuoro, de unde scriu acest reportaj, se află în centrul acestei Africi triste.

U

n vânător fără pușcă e un clasic termen de comparație pentru cele mai absurde, cele mai imposibile situații.

Și totuși... Fotoreporterul nostru și aparatul lui au fost martorii oculari ai unei vânători de iepuri cu copioase rezultate, în care nu s-a tras nici măcar un singur foc de pușcă. S-a tras poate cu arcul și săgeata? Sau cu praștia? Sau cu bumerangul? Aș!... Să precizăm: vânătoarea s-a terminat fără a se înregistra vreun deced, o rănire sau măcar o zgrietură printre bravii urecheași vânați.

Dar despre ce e vorba?

Printre alte sarcini, Asociația generală a vânătorilor și pescarilor sportivi a primit-o și pe aceea de a asigura vînatul viu al unor specii, în vederea repopulării regiunilor deficitare dar prielnice dezvoltării respectivei specii. Iepurii sînt vizați în primul rînd, ei fiind solicitați, vii, pentru același scop și la export într-o serie de țări.

În vederea îndeplinirii acestei sarcini s-au organizat de curînd vînători de iepuri vii, cu ajutorul plaselor, în mai multe regiuni din țară: București, Argeș, Banat, Crișana, Maramureș. Numai în regiunea București o asemenea vînătoare — cu o durată de 12 zile — s-a soldat cu o mie de iepuri și iepuroaice care, colonizați la locurile de destinație, se vor înmulți... ca iepurii, reconstituind rapid fondul pe cale de dispariție.

Imaginile alăturate au fixat cîteva momente ale acestui interesant gen de vînătoare desfășurată în regiunea București, la care au participat peste o sută de vînători din rîndurile colectivităților din Ghimpați, Poenari, Vulpești.

Fotografiile de A. COPOS

la vînătoare fără pușcă...

① Frumos exemplar! Cine știe în ce colț de țară sau de peste hotare își va perpetua ei speța!...

② Pe o suprafață mare de teren se întind niște plase, asemănătoare celor pescărești, sprijinite ușor — din loc în loc — de niște pari. Spre aceste plase, la un semnal dat de șeful vînătorii, zeci de gonaci îi zoresc pe iepurii înspăimîntați.

③ Descurcate din itele plasei, rozătoarele sînt înregistrate numeric, selecționate după sex și băgare în cuștile cu care vor fi transportate la destinație.

Microcosmosul biologic: celula

Intreaga activitate biologică — de la formele elementare de viață a ființelor incelulare și pînă la ginire și activitatea creatoare a omului — reprezintă în ultimă instanță un produs al funcțiilor celulare.

Celula, așa cum o cunoaștem astăzi, ne apare ca un dispozitiv complex, extrem de ingenios, care în afara multiplelor funcțiuni ce le poate îndeplini (contractie, secreție, activitate electrică etc.), își poate produce energia necesară activității sale, și și substanțele fără de care nu s-ar putea reface, crește sau înmulți.

Celulele organismelor superioare, și în special ale omului, sînt foarte mult diferențiate, fiind capabile să îndeplinească funcții diferite și extrem de specializate (funcțiile celulelor nervoase sînt foarte diferite de cele ale celulelor din ficat, inimă sau plămîni). Cum s-a ajuns la această mare diferențiere celulară?

Prin evoluția speciilor, prin trecerea de la o treaptă inferioară la una superioară, organismul și-a adaptat, în cursul a mii și mii de ani, organe și țesuturi care să corespundă cerințelor funcționale. În cursul acestei dezvoltări, celulele, care inițial sînt toate de același tip (apoi diferențiate în numai trei tipuri), se transformă sub influența unor procese biochimice de înaltă specificitate, se diferențiază în celule proprii organului pe care-l alcătuiesc.

Este de ajuns ca unul din lanțurile biochimice complicate să fie puțin deviat, pentru ca organismul să fie afectat de boli congenitale din cele mai grave.

Toate aceste cunoștințe de biologie celulară au o mare importanță pentru medicină. Ele ne ajută să înțelegem multe din aspectele procesului de îmbolnăvire și să acționăm în vederea vindecării, corectării sau prevenirii consecințelor ce se produc prin distrugerea sau alterarea unor țesuturi în cursul bolilor. Se știe, de pildă, că fără ficat omul nu poate trăi. Dar excluzind 3/4 din ficat, acesta se reface în întregime într-un timp scurt. Cînd scoatem un rinichi, cel rămas prefa în întregime funcția renală, avînd un mare număr de celule „de rezervă”, care intră în joc în locul celor excluse. Numai celulele nervoase nu se pot regenera, deoarece au ajuns la o diferențiere prea mare și o structură prea complexă.

Implicațiile și consecințele pentru știința ale acestor cunoștințe sînt extrem de numeroase și importante. Pătrunderea lor în profunzime va duce la lămurirea cauzelor genezei celulelor cancerose, va permite dirijarea proceselor de regenerare și de cicatrizare, va avea drept consecință cunoașterea mai exactă a naturii intime a diferitelor tulburări ce apar în organismul bolnav și, implicit, a modului celui mai adecvat de combatere a lor. Și aceasta pentru a nu mai pomeni de consecințele mai generale pentru biologie (cum ar fi problema trecerii de la materia inertă la cea vie) sau chiar pentru științele tehnice, care vor căuta din ce în ce mai mult să reproducă și să imite natura în domeniul celor mai ingenioase realizări ale sale.

Dr. A. FABIAN

POVESTEA VORBEI

Gazetă, jurnal, ziar...

Se știe că romanii aveau un fel de publicație periodică asemănătoare prin destinația ei cu buletinele oficiale de azi. E vorba de un tablou prin care se aduceau la cunoștința publică, în scris, hotărârile pretorilor, numirile de înalți demnitari etc. Bineînțeles, tabloul a această oficial nu se multiplica și nu se difuza, așa cum avea să se întâmple cu perioadele propriu-zise de mai târziu. Ne-am adus a-minte de strămoșul buletinelor oficiale din pricina numelui său latinesc: fiind alb, i s-a zis *album*. Cuvîntul îl avem și noi, dar din înțelesul lui de acum două milenii n-a mai rămas nimic.

La mijlocul secolului al XVI-lea apare primul ziar din Veneția. Prețul unui exemplar era o... gazeta (numele unei monede mici, venețiene). Publicația care costa o gazeta a fost numită

și ea gazeta (de unde gazeta în românește).

În Franța, primele cotidiene au fost numite *papier journal* ceea ce, tradus cuvînt cu cuvînt, înseamnă „hîrtie zilnică”. *Journal* e din familia cuvintelor *journalé* și *jour* — „zi”. Printr-o prescurtare — obișnuită în cazul denumirilor folosite des în vorbire — grupul de două cuvinte *papier journal* s-a redus la *journal*, împrumutat apoi de mai multe limbi, printre care și de romînă. Legătura cu înțelesul „zilnic” s-a uitat, așa că astăzi vorbim liniștiți de jurnale (cinematografice) de actualități sau de jurnale de modă, care nu apar zilnic.

În mai multe limbi publicatiile zilnice au fost numite în funcție de caracterul lor cotidian. *Rominescul ziar* e derivat și el de la cuvîntul *zi*.

Sorlin STATI

SFATURI PRACTICE

Cum să tricoteăm

Multe femei știu să tricoteze, dar puține cunosc cele cîteva reguli care fac ca, o dată terminate, jachetele sau puloverele să aibă un aspect deosebit de îngrijit. Astfel:

— Pentru a evita nodurile, care, chiar dacă sînt trase pe dosul lucrului, după purtare revin adeseori pe față sau uneori se desfac, este bine să răsuclim împreună capătul firului rupt cu capătul celui nou și să tricoteăm cu firul dublu cîteva ochiuri.

— Pentru ca marginea tricotațului și, în consecință, cusătura să lasă fără „festoane”, primul ochi din fie-

care rînd trebuie luat pe andrea fără să fie lucrat.

— Pentru a uni diferitele părți ale unui obiect tricostat din lîna groasă, vom coase marginile una de alta cu o cusătură suplă, lejeră.

— Pentru a asambla piețele unui tricotaț din lîna de grosime mijlocie sau subțire, este preferabil să facem cusăturile la mașină.

— Pentru ca să căpțușim o jachetă confecționată cu andree, fără ca aceasta să se strîmteze, este necesar ca, în timp ce tricoteăm, să formăm la umerii cîteva fronsuri, iar în mijlocul spatelui un pliu care să asigure lărgimea dorită.

PROGRAMUL DE RADIO ȘI TELEVIZIUNE PE ÎNTREAGA SĂPTĂMÎNĂ

RADIO

RADIOJURNALE, BULETINE DE ȘTIRI, BULETINE METEOROLOGICE:

Zilnic: Orele: 5.00, 6.00, 7.00, 13.00, 17.00, 20.00, 22.00, 23.50 (Progr. I). 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 21.00, 23.00 (Progr. II).

Duminica: 7.00, 13.00, 19.30, 22.00 (Progr. I) 7.50, 14.00, 18.00, 20.00, 23.00. (Progr. II).

COTELE APELOR DUNĂRII Zilnic ora 13.40 (Progr. I).

RECOMANDĂRI DIN PROGRAM:

Zilnic ora 12.10 (Progr. II) și 13.05 (Progr. I).

DUMINICĂ 27 IANUARIE. Programul I — 6.00: „Zi de odihnă cu vobăuna”, melouii populare românești 6.30: Piese orchestrale 7.10: Concert de dimineață 8.00: Sumarul presei centrale 8.10: Școala și viața 8.30: Dansuri de estradă 9.00: „Bucureștii de altădată” — cinci schițe simfonice de Mircea Chirilac 9.30: Teatrul la microfon pentru copii: „Enigma lui Tahmasib” de Radu Nor 10.30: Ansambluri artistice de amatori 11.00: Muzică populară românească 11.30: Vorbește Moscova! 12.00: Ariei din opere interpretate de: M. Arnăutu, L. Konya, D. Ohanezian, O. Enigărescu, D. Iordăchescu, N. Herlea și P. Ștefănescu-Goangă 12.37: Orchestre de muzică ușoară 13.10: De toate pentru toți 14.00: Melodii populare românești cerute de ascultători 14.40: Interpreți de muzică ușoară 15.20: Muzică de balet 15.57: Soliști de muzică populară românească 16.15: Cîntă formația Los Paraguayos 16.40: Jocuri populare românești 17.00: Din viața satelor patriei 17.40: „George Enescu, interpret” 18.00: Muzică de estradă 18.20: Muzică populară românească (I. Cristoreanu, I. Udilă și Damian Luca) 18.49: Scene vesele din opere (reluare) 19.35: „Melodii... melodii...” emisiune de muzică ușoară românească 20.00: Teatrul la microfon, premiera „Corabia cu un singur pasager” adaptare radiofonică după piesa cu același titlu de Dan Tărbilă; interpretează un colectiv artistic al Teatrului de Stat din Timișoara 21.07: Muzică de dans 22.25: Muzică de dans 22.56: Simfonia a VII-a în do major de Franz Schubert.

Programul II — 7.00: Cîntă fanfara reprezentativă a Armatei 7.30: Cîntece din folclorul nou și jocuri populare românești 8.00: Muzică ușoară de compozitori sovietici 8.30: Clubul voștelor 8.50: Anunțuri, muzică 9.00: Muzică populară românească și a minorităților naționale 9.30: Concursul „Cine știe, ne scrie!” întrebările etapei a II-a 9.50: Jocuri populare românești 10.00: Muzică din opere 10.30: Revista presei străine 10.38: Muzică distractivă 11.00: Concert simfonic dedicat celei de-a 80-a aniversări a compozitorului Igor Stravinsky. Înregistrări de la Festivalul „Viena-1962”. În pauză, emisiunea cinema 13.00: Concert de prînz 14.05: Cîntă Violeta Villas 14.30: La microfon: Satira și umorul 15.15: Din cîntecele și dansurile popoarelor 16.00: Oameni și fapte 16.08: Muzică corală românească 16.30: Simfonia spaniolă de Lalo — solist David Oistrach 17.15: Din poezia clasică românească 17.25: Muzică ușoară cerută de ascultători 18.05: „File de calendar” — emisiune muzical-literară 18.50: Fantezie de Gerd Natschinski 19.00: Romane 19.30: Muzică din opere 20.05: Muzică ușoară de compozitori romîni 20.30: Melodii populare românești 20.45: Muzică de dans 21.45: Literatura și muzica (scriitorii noștri despre George Enescu) 22.00: Muzică de dans 22.28: Muzică de cameră de Haydn 23.10—24.00: Muzică de dans.

LUNI 28 IANUARIE. Programul I — 5.07: Muzică ușoară 5.30: Gimnastică 5.40: Melodii populare românești 6.07: Fragmente din Suita a IV-a „Sibiana” de Achim Stoia 6.20: Emisiunea pentru sate 6.30: Muzică de fanfară 6.45: Salut voios de pionier 7.10: Piese distractive de estradă 7.30: Sfatul medicului 7.35: Anunțuri, muzică 7.45: Jocuri populare românești 8.00: Sumarul ziarului Știința 8.08: Muzică instrumentală 8.30: Uverturi și dansuri din opere 9.00: Tineretea ne e dragă 9.20: Corul de copii al Sindicatului Învățămîntului București 9.35: Concertul nr. 10 în mi bemol major pentru două pian și orchestră de Mozart 10.00: Din creația compozitorului înaintaș Flechtenmacher 10.30: Sextetul de Glinka 11.05: Ariei din opere 11.30: Muzică populară din Muntenia 12.00: Melodii de estradă 12.30: Muzică populară românească și a minorităților naționale 13.10: Muzică ușoară interpretată la diferite instrumente 14.00: Concert de prînz 14.30: Din prelucrările de folclor ale compozitorilor noștri 15.00: Muzică ușoară de compozitori sovietici 15.30: Concert de muzică din opere 16.15: Vorbește Moscova! 16.45: Tarafuri ale gospodăriilor agricole colective 17.10: Prelucrări corale 17.30: Prietena noastră cartea: „Povestiri” de Ion Agribiceanu 18.00: Melodii de estradă 18.30: Lecția de limba rusă (începători) 18.40: Muzică din opere 19.00: Almanah științific 19.20: Interpreți în studio: pianista Suzana Szöröny 19.45: Muzică populară românească 20.15: Muzică ușoară 20.30: Noapte bună, copii! 20.40: Suita simfonică: „Munții Apuseni” de Martian Negrea 21.15: Pe teme internaționale 21.25: Cîntă orchestra de estradă a Radioteleviziunii (muzică ușoară românească) 22.25: Simfonia „Antarctica” de Vaughan Williams 23.07: Concert de noapte.

Programul II — 12.15: Rapsodia pentru vioară și orchestră de Maurice Ravel — solist Iascha Heifetz; poemul simfonic „Preludiile” de Liszt 12.45: Muzică ușoară 13.15: Carnet de reporter 13.22: Muzică populară romi-

nească 14.10: Interpreți de frunte al scenelor lirice sovietice: Ivan Kozlovski 14.30: Potpuriuri și uverturi 14.57: Simfonia a IV-a în si bemol major de Beethoven 15.33: Cîntece și jocuri populare românești 16.10: „Înfloréște patria mea” — program de cîntece 16.30: Pagini orchestrale din opere 17.00: Formații de muzică ușoară 17.30: Sfatul medicului 17.35: Anunțuri, reclame, muzică 18.05: Muzică simfonică 18.45: Din muzica popoarelor 19.30: Din activitatea sfaturilor populare 19.40: „Ghid muzical” (reluare) 20.20: Melodii populare românești 21.15: Din viața muzicală a orașelor patriei: corul Ansamblului de stat de cîntece și jocuri din Tirgu-Mureș 21.30: Lectură dramatizată din romanul: „O pînă în depărtare” de V. Kataev 22.00: Mari cîntăreți de operă: Zenaïda Pally și Boris Cristoff 22.30: Concert de muzică ușoară românească 23.10—24.00: Trio nr. 1 în si major de Johannes Brahms.

MARȚI 29 IANUARIE. Programul I — 5.07: Muzică populară românească 5.30: Gimnastică 5.40: Cîntece de muncă 6.07: Muzică ușoară interpretată de mici formații 6.20: Emisiunea pentru sate 6.30: Cîntă fanfara G.A.C. Cosmești (Iași) 6.45: Salut voios de pionier 7.10: Jocuri populare românești 7.30: Sfatul medicului 7.35: Anunțuri, muzică 7.45: Piese instrumentale 8.00: Sumarul presei centrale 8.08: Muzică populară din Ardeal 8.30: Concert simfonic 9.00: Noi înregistrări ale corului Radio-televiziunii (dirij. D. Botez) 9.18: Suita de cîntece și dansuri sovietice de Runov-Listov-Krucinin 9.30: Muzică ușoară 10.00: Fragmente din opera „Alexandru Lăpușeanu” de Al. Zirra 10.30: Muzică populară românească 11.05: Muzică românească de cameră 11.31: Cîntece populare românești 11.45: Radio prichindel 12.00: Muzică de estradă 12.30: În fața hîrtili 12.40: Dansuri și coruri din opere contemporane 13.10: Melodii populare românești 14.00: Concert de prînz 14.30: Muzică ușoară românească 15.00: Fragmente din opera „Puterea destinului” de Verdi 15.30: Mic recital interpretat de violoncelistul Mstislav Rostropovici 15.45: Din cîntecele și dansurile popoarelor 16.15: Vorbește Moscova! 16.45: Ansambluri artistice școlare 17.10: Terțete și cvartete din opere 17.40: Suită din baletul „Lileia” de Dankevici 18.00: Universitatea tehnică radio 18.15: Muzică populară românească 18.30: Limba noastră (acad. prof. Al. Graur) 18.40: Cantonete în interpretări orchestrale 19.00: Revista economică radio 19.20: Ciclu integral al Sonetelor pentru pian de Beethoven în interpretarea lui Wilhelm Kempf: Sonata a 10-a, opus 14, nr. 2 în sol major 19.40: Program muzical pentru frunțași în producție 20.15: Muzică ușoară sovietică 20.30: Noapte bună, copii! 20.40: Muzică de dans 21.15: Satiră și umor (reluare) 22.25: Muzică de dans 22.59: Muzică de cameră de Schumann.

Programul II — 12.15: Muzică din opere 12.38: Fragmente din suita „Peer Gynt” de Grieg 13.15: Emisiune literară: „Lecturi dumeavoastră preferate” 13.30: Muzică ușoară 14.10: Cîntece colhoznice 14.30: „Simfonia tineretii” de Dumitru Bughici 15.00: Muzică populară românească și a minorităților naționale 15.30: Muzică ușoară 16.10: Program interpretat de violonistul Fritz Kreisler 16.30: Muzică ușoară românească 17.00: Concertul nr. 5 în sol major pentru pian și orchestră de Prokofiev, solist Sviatoslav Richter 17.30: Sfatul medicului 17.35: Anunțuri, reclame, muzică 18.05: „Dicționar muzical” (reluare) 18.30: Cîntece sportive 18.45: Emisiune culturală 19.00: Cîntece și jocuri populare românești 19.30: Lecția de limba franceză (pentru avansați) 19.40: „Opere de W.A. Mozart” 21.15: Muzică de dans 21.45: Din poezia clasică universală 22.00: Muzică simfonică 22.30: Muzică de estradă (orchestre de coarde) 23.10—24.00: Concert de noapte.

MIERCURI 30 IANUARIE. Programul I — 5.07: Muzică de estradă 5.30: Gimnastică 5.40: Melodii populare românești 6.07: Prelucrări corale 6.20: Emisiunea pentru sate 6.30: Duete instrumentale de muzică ușoară 6.45: Salut voios de pionier! 7.10: „Tineret, mîndria țării!” — program de cîntece 7.30: Sfatul medicului 7.35: Anunțuri, muzică 7.45: Jocuri populare românești 8.00: Sumarul presei centrale 8.08: Muzică ușoară 8.30: Muzică din opere comice 9.00: Poemul concertant pentru violoncel și orchestră de Florin Eftimescu — solist Radu Aldulescu 9.30: Muzică populară din țări socialiste 10.00: Teatrul la microfon: „O scrisoare pierdută”, comedie de Ion Luca Caragiale. Din distribuție: Radu Beligan, Alexandru Gugaru, Costache Antoniu, Ion Fintescu, Nicolae Brancuș, Nichi Atanasiu, Marcel Anghelescu, Elvira Godeanu etc. Regia artistică: Sică Alexandrescu 12.00: Album de melodii 12.30: Din creația de operă a compozitorului Charles Gounod 13.10: „Brăduțul singuratic” — povestire muzicală pentru copii de Laurențiu Profeta 14.00: Concert de prînz 15.00: Muzică populară românească și a minorităților naționale 15.30: Ariei din opere interpretate de cîntăreți romîni 16.00: „Isprăvile lui Ivan” — suită pentru pian de Haeciaturian — interpretează Maria Fotino 16.15: Vorbește Moscova! 16.45: Cîntă formația de muzică ușoară condusă de Enrico Fanciotti 17.10: „Partidul, călăuză în victorii!” — program de cîntece 17.30: „Prietenii lui Do-Re-Mi”, întîlnire cu compozitoarea Hilda Jerea 18.00: Muzică populară românească 18.30: Lecția de limba engleză 18.40: Cîntă orchestra de cameră a inginerilor 19.00: Jurnalul satelor 19.25: Muzică ușoară 19.40: Program de romane 20.15: „Din cîntecele țărânilor noastre colectiviste” 20.30: Noapte bună, copii! 20.40: Din viața de concert a Capitalei 21.15: Scriitorii la microfon: Tiberiu Utan 21.30: Muzică populară românească cerută de ascultători 22.25: Concert simfonic 23.15: Concert de noapte.

Programul II — 12.15: Muzică de cameră de Sigismund Toduță 12.45: Din folclorul popoarelor 13.15: Însemnări de reporter 13.25: Concert de estradă 14.10: Valsuri interpretate de fanfară 14.30: Soliști ai operelor de stat din Timișoara și Cluj 15.00: Muzică ușoară din țări socialiste 15.30: Simfonia a IV-a în la major „Italiana” de Mendelssohn-Bartholdy 16.10: Muzică de estradă 16.30: Cîntă orchestra de muzică populară a Ansamblului de cîntece și dansuri „Ciocrlia” 17.00: Muzică din opere (Teodora Lucaclu și Ion Stoian) 17.30: Sfatul medicului 17.35: Anunțuri, reclame, muzică 18.05: Muzică ușoară românească 18.35: Muzică populară românească (Traian Ulican) 18.50: Microfoiletoane 19.00: Muzică instrumentală

Cititorii ne scriu, noi răspundem

Angajamentele fruntașilor de la Tehnometal

Am început anul nou sub cele mai bune auspicii. În sectorul nostru de matrițerie și turnătorie, ca de altfel în întreaga întreprindere domnește un suflu puternic de muncă. Vreau să fac cunoscuți cititorilor „Flacării” pe câțiva dintre fruntașii secției noastre: Ecemea Marin, Ivan Constantin, Costescu Adrian, Tomescu Cristian, Onulescu Ion, Petrescu Ion. Aceștia s-au angajat să dea,

în cadrul planului pe anul 1963, produse de bună calitate, să depășească sarcinile de plan cu 8% și să mărească productivitatea muncii cu 1%. Pe întregul sector ne vom strădui să depășim planul cu 5%, mărin productivitatea muncii cu 1%.

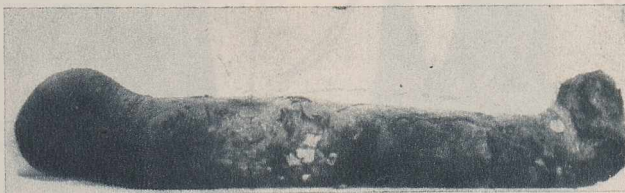
Ștefan OPRESCU,
șeful sectorului matrițerie-
turnătorie „Tehnometal”

Pe scurt

Vasile Păun, tehnician veterinar, com. Bălteni, raion Răcari, reg. București. Ne scrieți că în gospodăria agricolă colectivă din comuna dv. au fost construite în ultima vreme patru grajduri, două vimești, un pășun, o magazie. Am redat aici esența informației transmise, pe care n-am putut-o insera printre corespondențe deoarece nu ne-ați trimis și o fotografie pentru ilustrare.

Anton Popescu, sudor, Reșița. Din scrisoarea dv. am aflat că tineretul Uzinei de construcții metalice și mașini agricole din Bocșa a efectuat în anul 1962 circa 20.000 de ore de muncă patriotică, sprijinind astfel gospodăria agricolă colectivă din localitate la plantarea pomilor fructiferi; am aflat de asemenea că a adunat și predat turătorilor o cantitate de aproximativ 500.000 kg fier vechi. Fotografia care însoțește textul este însă nepublicabilă, fiind prea întunecată.

Mumii egiptene și peruviene în muzeele noastre

Mumia unui copil egiptean în vîrstă de 12 ani.

„Există mumii în muzeele din țara noastră?”

Emilia ANDRÎTOIU,
învățătoare, Alexandria,
str. Dobrogeanu-Gherea nr. 105

Răspunde LEONID APOSTOL, cercetător principal, șeful secției de paleontologie a Muzeului „Gr. Antipa”.

Mumia este un cuvînt de origine arabo-persană și înseamnă cadavru ferit de

Mumii peruviene și obiectele casnice cu care au fost înmormîntate.

descompunere prin îmbalsamare cu substanțe bituminoase sau asfaltice. Vechile popoare, și îndeosebi egiptenii, practicau mumificarea, în credința deșartă a supraviețuirii după moarte. Din Egipt, acest obicei — despre care există informații datînd de peste 4500 ani î.e.n.

— s-a răspîndit de-a lungul coastelor Africii, apoi în India, Malaezia, Polinezia, Australia.

În țara noastră există câteva mumii egiptene la Muzeul Brukenthal din Sibiu și la Muzeul de anticități din București. Ele se află în sarcofage cu portrete ale defuncților. La Muzeul de istorie naturală „Gr. Antipa” există printre alte piese mumia unui copil de 12 ani, piesă importantă deoarece se cunosc puține mumii de copii. În muzeu este expusă și radiografia acestei mumii, ca și a unor animale mumificate: pasărea ibis, pui de chițcan, pui de crocodil etc.

Muzeul Antipa posedă și două mumii peruviene originale, însoțite de 22 de obiecte casnice. Vechii peruvieni puneau alături de mumii ulcioare cu băuturi, vase cu făină de porumb; femeile erau înmormîntate împreună cu obiectele lor de bucătărie, cu statuete și figurine de forme bizare din argilă, lînă dărăcită, ace, ceaprazuri și pietre prețioase, iar lîngă copii se puneau și jucăriile lor. Spre deosebire de mumii egiptene, care sînt în poziție întinsă, cele peruviene au picioarele închiroite, aduse la piept, așa cum sînt și cele expuse la Muzeul „Gr. Antipa”.

Pentru răspîndirea cărții

De cite ori nu te oprești în fața unui stand doar cu intenția de a răsfoi o carte — și totuși nu poți rezista ispitei de a o cumpăra pe loc! Că organizarea de standuri pe străzi este o metodă excelentă de răspîndire a cărții, au dovedit-o și standurile organizate de către utemiștii de la C.L.D.C. Hunedoara-Deva în orele lor libere (în fotografie). De asemenea, s-au desfășurat cu succes acțiuni „Cartea la locul de muncă” în numeroase întreprinderi și instituții din Valea Jiului, Hunedoara, Cugir, Calan, Simeiria, Alba Iulia etc. Rezultatul: peste 10.000 volume vindute prin aceste standuri în trei luni de zile.

Ioan HENT,
Deva

Dialog cu cititorii noștri

Referindu-se la unele fotografii apărute în revista „Flacăra” nr. 50 din 15 decembrie 1962, cititorul nostru Nicolae D. Ludu din Făgăraș ne scrie printre altele:

„...Izbutită e și fotografia semnăta de Tr. Prosan, care-l reprezintă pe tov. Ion Ionescu... Toțuși, ce m-a îndemnat să vă adresez rîndurile de față? Păreră mea este că această fotografie ar fi fost și mai reușită dacă fotoreporterul, înainte de a fotografia, ar fi atras atenția maistrului să pună țigara în scrumieră — deși, ce-l drept, fumul de țigară dă efecte artistice — și l-ar fi invitat să-și scoată basca de pe cap, întrucît, pare-se, lectura se face în bibliotecă.”

În ce privește fotografia realizată de S. Mendrea, intitulată „Școală nouă, elevi noi”, îi găsec un cusur: proaspeții elevi... nu respectă și nu păstrează bunul obștesc atunci cînd se urcă cu picioarele pe zidul curat, abia terminat, al școlii noi...”

Îl mulțumim tovarășului N. Ludu pentru aceste aprecieri. Observația făcută cu privire la fotografia lui S. Mendrea este într-utru totuși justă; în ce privește însă prima observație, trebuie precizat că imaginea nu este luată într-o bibliotecă ci în biroul maistrului Ionescu, în secția respectivă din fabrică.

Cititorul nostru Vasile Chiriac din Cluj ne sesizează că în nr. 1 al revistei „Flacăra”, la o fotografie din rubrica de față reprezentînd un bloc de locuințe destinat minerilor din GHELAR, a apărut — în mod greșit — explicația „Un bloc de locuințe pentru muncitorii mineri din GHERLA”.

Facem cuvenita rectificare, mulțumind cititorului nostru pentru sesizarea sa.

Cit trăiesc peștii scoși din apă?

„Care pești din apele fărăi noastre trăiesc cel mai mult după ce au fost scoși din apă, și cît anume? Care sînt cei mai mari și cei mai mici pești din apele noastre?”

Grigore CUCU,
Deva

Răspunde ing. GH. MIRICĂ, directorul Institutului de cercetări și proiectări piscicole.

1. Scos din apă și ținut în aer, peștele, prin branșile sale, nu mai poate absorbi oxigenul necesar și deci se asfixiază și moare. Asfixia peștelui se poate produce și în apă, în condițiile în care oxigenul solvit nu este îndestulător.

Există însă diferențe serioase între diversele specii de pești în ceea ce privește rezistența lor la asfixie în aer sau într-o apă deficitară în oxigen solvit. Caracuda, carasul, linul ș.a. pot trăi și în ape foarte sărace în oxigen solvit; iar în aer umed și cu temperatura nu prea ridicată (sub 20°C), pot trăi pînă la 24 de ore și chiar mai mult. Ba încă sînt unii pești, printre care anghila (mai rar înțilnită în apele noastre), care pot trăi în aer — cu condiția ca pielea să le fie menținută umedă — zile în șir. Această rezistență se explică prin posibilitatea pe care o au unii pești de a-și lua oxigenul din aer fie printr-o respirație suplimentară tegumentară (prin piele), fie prin cavitatea bucală și vezicla înotătoare.

Cele mai multe specii de pești, și îndeosebi peștii marii și peștii răpitori, au o rezistență mică la asfixia în aer, așa încît mor după numai cîteva minute de la scoaterea lor din apă. Dintre acești pești, foarte sensibili la contactul cu aerul, menționăm: scrumbia, păstrăvul, șalăul, plătica, mreana.

2. În apele noastre, recordul de mărime la pești îl deține morunul (Huso-huso), pește din familia Acipenseridae ce se pescuiește în sectorul inferior al Dunării. Cele mai mari exemplare de morun pescuite la noi (în Marea Neagră) au cîntărit aproape 1.000 kg. Lungimea unui astfel de exemplar este de 6-7 m.

Dintre peștii de apă dulce, cel mai mare este somnul (Silurus glanis), care poate atinge lungimea de 5 m și greutatea de 300 kg.

Printre peștii pitici de apă dulce din țara noastră se numără: fufa (Leucaspis delineatus), boarța (Rhodeus sericeus amarus), țigănușul (Umbrina krameri), plevușca (Pungitius platygaster), ale căror dimensiuni variază între 4 și 9 cm. În apele sărate cît și în cele dulci trăiește un fel de guvid (Pomatoschistus caucasicus) a cărui talie măsoară 5-6 cm. În Marea Neagră se pescuiesc și alte cîteva specii de guvizi cu talie mică de 5-8 cm.

Cititorii către cititori

Următorii cititori doresc să corespundă: Mihail Stepanovici Rusu, profesor, satul Bagrinești, raionul Florești, R.S.S. Moldovenească — U.R.S.S.: ilustrate, literatură, pictură, cinema (corespundează în romînă, rusă și franceză); Alina Wozniak, Studium Nauzcycielskie, w. Piotrkowie Trybunalskim, woj. Todzkie — R.P. Polonă: ilustrate, muzică, cinema, discuri (corespundează în polonă, rusă, franceză, engleză);

Gigi Dincă, profesor, com. Iordăcheanu, reg. Ploiești. ilustrate; Titii Constantin, elev, Brăila, str. Mihai Bravu nr. 27: ilustrate; Neșea Ballac și Patricia Anghel, eleve la Școala tehnică sanitară Buzău, str. Praporgescu nr. 140: ilustrate; Fănel Popescu, elev, Craiova, str. Horia nr. 37 A: ilustrate, literatură, sport; Radulescu Teodor, inginer, București, str. Tismana nr. 7, raionul N. Bălcescu: știință, tehnică, artă; Elena C. Nistor, elevă la școala pedagogică, Buzău, str. Karl Marx nr. 6: ilustrate; Nuși Manea, dactilografă, Ploiești, str. Torcătoria nr. 2 B: ilustrate; Teofil Buzea și Gheorghe Ion, mecanici, S.M.T.-Sîlpu, raionul Buzău: mecanizarea agriculturii, ilustrate; Călugăru Mihail, elev, Birlad, str. Eroului nr. 5: literatură, artă, ilustrate; Amelia Zamfir, elevă, com. Valea Mare, raionul Pitești: ilustrate; Nistor Magdy, elevă, Hunedoara, str. Perintei nr. 19: ilustrate; Virgil Aldea, muncitor, stația 110 Kv, Peștișu Mare, reg. Hunedoara: ilustrate; Sofica Bădiș, elevă, bloc C 5, ap. 26, cartierul Tiglina, Galați: ilustrate; Petru Cascaval, inginer, Iași, str. Cercul nr. 29: literatură; Iacob Langsner, elev, Sighet, Școala medie „Filimon Sîrbu”: ilustrate; Livia Popovici, elevă, Galați, str. Eliade Rădulescu nr. 17: ilustrate; Milica Doru, elevă, Galați, str. Bucureștii Noi nr. 162: ilustrate; Lucian Rizeacu, rectificator, Craiova, cartierul Bordei nr. 99: ilustrate; Tănase Grigore, muncitor timplar, Fălticeni, str. Nuțu Elman nr. 64: ilustrate și filatelle; Bari Brătescu, Onești, bloc 1 A, cv. 6, ap. 36, scara 4: ilustrate; Lidia Tujiș, funcționară, clubul „7 Nolembrie”, orașul P. Groza, reg. Crișana: ilustrate, literatură, istorie, cinema.

De la fotocorespondenți

Frumoasa sală de spectacole a noului club muncitoresc din Cugir. (Ileana Teroh, Deva)

În timpul unei intervenții la secția de chirurgie estetică a spitalului regional din Craiova. (Gh. Stoica, regizor tehnic la Teatrul de Păpuși din Craiova)

FLACĂRA
Revistă social-politică
și literar-artistică

Anul XII—Nr. 4(400)
26 Ianuarie 1963

REDACȚIA:
BUCUREȘTI
PIAȚA ȘCINTEII

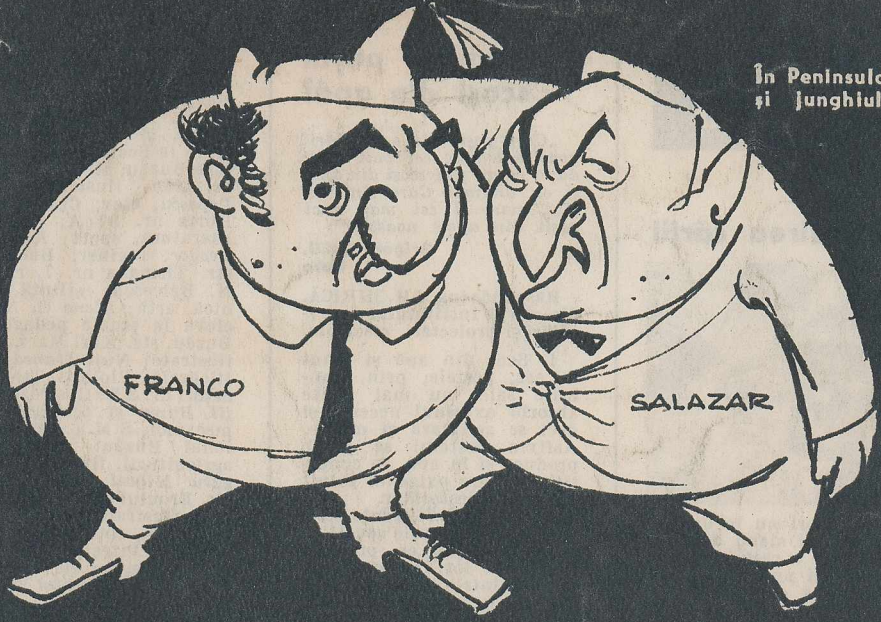
Căsuța poștală: 3507
of. 33, Tel. 17.60.10
int. 1744

ABONAMENTE:

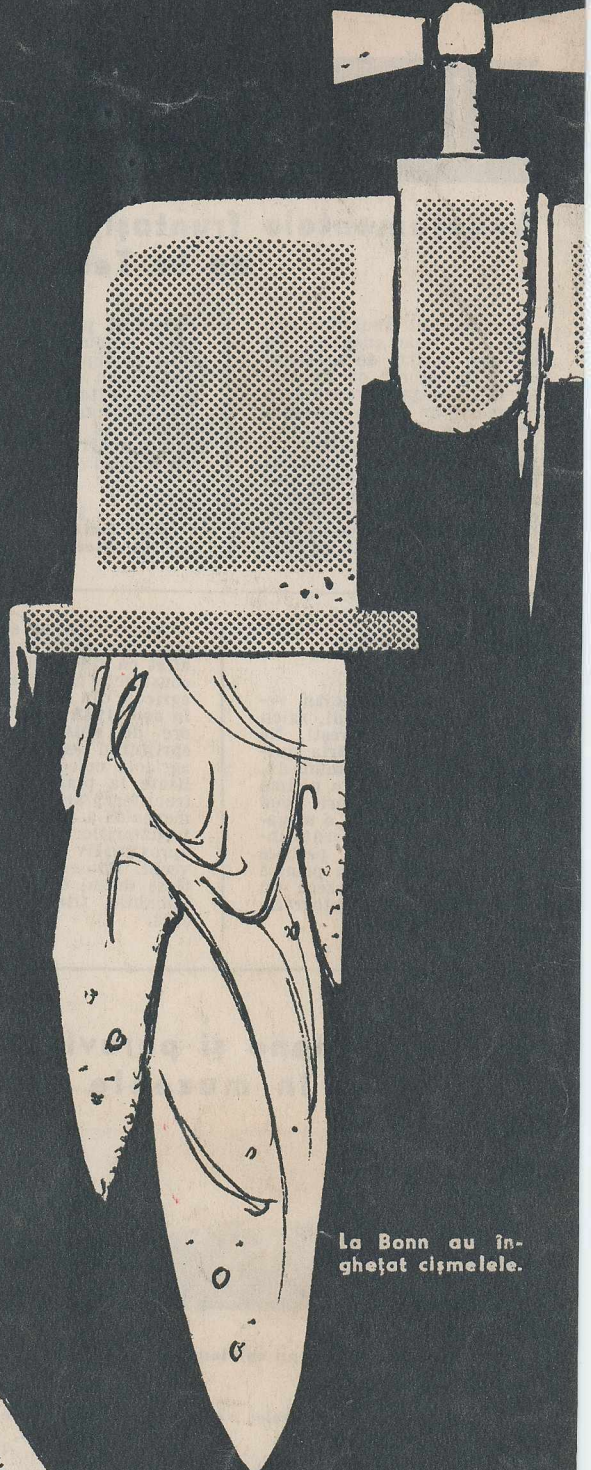
la toate oficiile poștale din țară și la
factorii poștali și difuzorii voluntari din
întreprinderi și instituții.

PREȚUL
ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei
6 luni: 52 lei
un an: 104 lei

În Peninsula Iberică tusea și Junghiul fac ravagii.

GER!

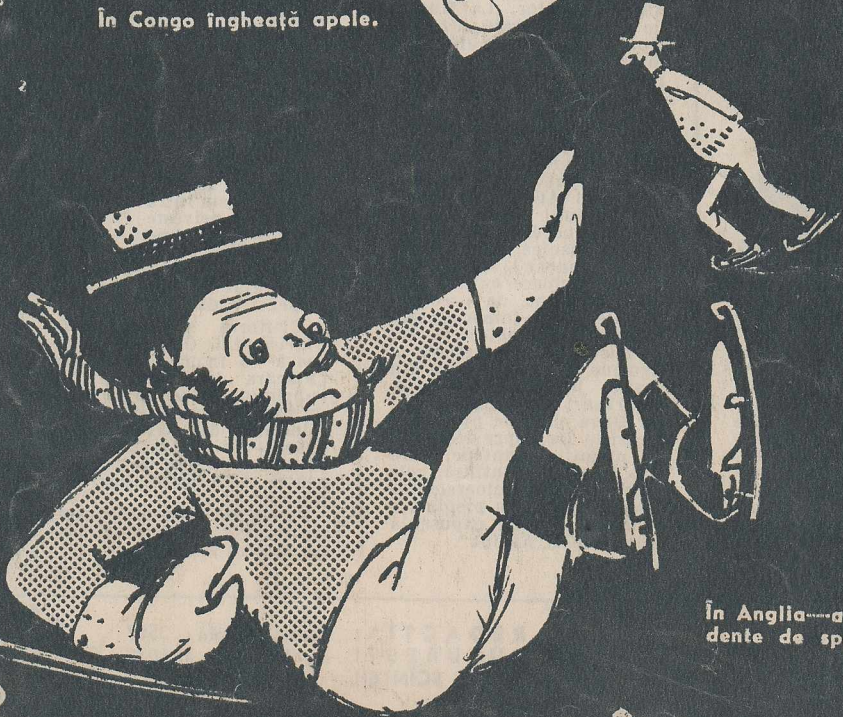

La Bonn au înghețat cișmelele.

În Congo îngheață apele.

În Vietnamul de Sud se dîrdîie.

În Anglia—accidente de sport.

Carta comu